Ч. 314 (14.211). Львів, неділя 24. листопада 1935.

Pocztowa opłata opłacona ryczałtem

Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

З африканських фронтів.

РОЗМІЩЕННЯ АБІСИНСЬКИХ СИЛ В ОГАДЕНІ.

ПАРИЖ, 23. 11. ПАТ. Спеціяльний кореспондент Аваса повідомляє з італійсько-абісинського фронту, що згідно з останніми летунськими розвідками розміщення абісин. сил на північному фронті таке: У Кафте й Удькаіт є більші групи військ, у районі Гондару є рас Буру з поважнішими силами. Крім цього військові відділи є в Льоґара, Семієн, Аддіябі і Сокота. На шляху від Макале до Дессіє війська є згруповані в Антальо, у Кворам і в самім Дессіє. У Ґгеральта і в районі Аэбі зосереджені сильніші відділи.

НЕГУС ОДОБРИВ ТАКТИКУ РАСА НАСІБУ.

Спеціяльний кореспондент повідомляє з Діредава: Заперечують тут поголоску будьтоби подорож негуса мала на меті відбути конференцію з расом Насібу у справі відступлення італійцям частини провінції Оґаден. Навпаки негус одобрив тактику раса Насібу, що є прихильником рішучого спротиву під Даґгабур, але зазначив, що волів би зосередити оборону під Джіджиґа і Гарраром. Абісинські війська засоблені в харчі на 6 місяців.

ПЕРЕД ПОВАЖНІШИМИ ОПЕРАЦІЯМИ

АДДІС-АБЕБА, 23. 11. ПАТ. Офіційний комунікат повідомляє, що вчора абісинські війська виявили велику діяльність на північнім і південнім фронті, безупину непокоїли противника та переривали його комунікаційні лінії. Більша активність військ заповідає, що зближуються операції на ширшу скалю, які абісинці хочуть зачати на оґаденськім фронті.

Радіостація в Гаррарі ушкоджена, тому вістки з оґаденського фронту, на якім зосереджена тепер загальна увага, приходять з поважним припізненням. До Аддіс-Абеби прийшло багато дезертирів з італійської армії, з походження еритрейців.

КРІВАВА БИТВА.

ГАРРАР, 23. 11. ПАТ. Наочні свідки оповідають, що Фітаврарі Ґоінбуля, що є тепер у шпиталі в Гаррарі ранили 10 ц. м. в битві під Авеле, 80 км. на південь від Даґгабур. Хід битви був такий: Фітаврарі, що доводив відділом з 40 вояків ненадійно напав на італійську розвідчу стежу, в якій було 50 вояків-тубільців під проводом 10 старшин і підстаршин італійців. Італійці їхали в 6-ох легко опанцирених автах, не в танках, як зразу повідомляли. З тієї битви втік тільки один італієць, більша частина його товаришів згинула. Абісинці стратили 5 убитих і багато ранених. Брат Фітаврарі, що брав участь у бою, згинув убитий ґранатою, яка вибухнула йому в руках.

Бундючна промова Ворошилова.

(РО) Совітська преса подає промови Ворошилова і Молотова, що вихваляють силу Совітів. Особливо промова Ворошилова є ентузіястичною похвалою червоної армії, на яку промовець глядить як на адисциплінований гурт стахановців. Цим титулом він наділяє властиво совітських летунів, що осягнули, мовляв, успіхи, невідомі досі цілому світові. Мав на думці скакунів з летунськими пáрашутами. Обговорюючи останні київські маневри Ворошилов справляє версії буржуазної преси, начеб число скакунів у повній зброї не перевищувало 500. Він каже, що було їх 1.200 і що одночасно в одній із сусідніх округ вискочило з літаків нараз не 1.200, але 1.800, а осіло не 2.500 тільки 5.700. Суть промови Ворошилова міститься у реченні: „Є на світі люди, на заході і сході, що отверто виявляють свою ненависть до нас і гарячково готуються на нас напасти. Мусимо все пильнуватися. Чим краще працюватимуть наші фабрики, копальні, залізниці, колхози, чим більший буде рух Стаханових, Бусигінових, Сметаннинових, Кривоносових, Виноградових і Демченків, тим сильніша буде червона армія, тим більше безнадійними будуть спроби розпочати боротьбу з нами".

Кілько є жидів у Німеччині?

БЕРЛІН, 23. 11. ПАТ. Згідно з даними, оголошеними в німецькому статистичному річнику за 1935. р., цифри, що відносяться до жидівського населення на терені Німеччини такі: Згідно з переписом з 1933. р. на терені Німеччини є 499.700 жидів, що творить 0.8 відс. усього німецького населення. Дані щодо поодиноких провінцій такі: У Прусії живе 362.000, в Берліні 160.000, в інших округах 41.939. Зі закордонних жидів найбільший відсоток творять жиди з Польщі 56.450 осіб, значить 11,3 відс. усього жидівського населення. 61.3 відс. жидівського населення в Німеччині займається торговлею і комунікацією, 23,1 відс. працює у промислі й ремеслі. Щодо віку німецьких жидів річник подає такі дані: на вік пониже 6 літ припадає 4.9 відс., 6—14 років — 11 відс., 14—16 років — 1.42 відс., 16—20 років — 4.1 відс., 39.6 відс. жидівського населення має більше, як 45 років.

Італія не візьме участи в міжнародній морській конференції.

ЖЕНЕВА, 23. 11. ПАТ. Італійський уряд офіційно повідомив міжнародне бюро праці, що не візьме участи в міжнародній морській конференції, що зачинається в понеділок у Женеві. Ця конференція між ін. має обговорити питання часу праці в торговельній маринарці. Своє рішення італійський уряд мотивує тим, що реформи, які є на порядку нарад конференції, фашистівське законодавство вже завело в Італії.

Нафтові наради Італії і Зл. Держав.

ВАШИНГТОН, 23. 11. ПАТ. Італійський амбасадор відбув учора годинну конференцію з державним секретарем Гулем. Теми конференції не виявили, але здогадуються, що йшло про ситуацію, що її витворило становище Америки щодо вивозу нафти до держав, які зі собою воюють.

Англія відмовила Німеччині позички.

ЛЬОНДОН, 23. 11. ПАТ. Райтер повідомляє: Міністерство скарбу офіційно заперечує поголоски, будьто би реалізувалась британська позичка для Німеччини. Зновуж неофіційні кола Сіті довідуються, що Німеччина справді робила заходи у справі позички 25 міліонів фунтів штерлінгів, але на ці заходи Льондон відповів відмовно.

Зайва парада.

Львів, 23. листопада 1935.

На тему урочистого святкування в цьому році у Львові роковин 22-го листопада писали ми ще тоді, коли існував ще тільки сам плян такого свята. Тоді почули ми (передовою зі сторінок санаційно-ендецького „Курієра Львовского", а також від покликаного до прислуг „Веку Нового"), що не йде тут про якусь протиукраїнську демонстрацію, тільки про патріотичну польську манифестацію, себто про — так мовити — внутрішню польську справу, до якої українці не мають права мішатися. Потім та справа затихла і можна було припускати, що під впливом річевих арґументів, що їх ми наводили, арґументів про безумовно політичні наслідки такої паради (оскільки політика є зв'язана з настроями мас, з атмосферою, з психічним підходом обох громадянств), первісний плян паради цілком буде закинений. Адже признання до помилки і завернення з дороги ніколи нікого не дискредитує: навпаки впр. мудрість англійської політики і величезний її авторитет у всьому світі полягає саме на хисті й відвазі стосувати вічно плинну тактику, приноровлену до змінливих обставин. На жаль, так воно не сталося, і що-найбільше у дечому змодифіковано і звужено первісну програму, обраховану на дуже широку мірку і дуже великий шум. Не казалося теж уже, що це свято роковин здобуття Львова й очищення його від українських „банд", тільки, що це свято роковин подачі Львову ордену „Віртуті Мілітарі" за боєві дії у користь польського територіяльного стану посідання. Так чи інакше, слід для історії ствердити, що у вчорашні роковини 22-го листопада 1918 року, який для одної частини нинішніх громадян держави був днем смутку, для других днем радости, відбулася у Львові така парада, якої не бувало у попередніх роках, коли польсько-українські політичні відносини були гірші і більше її оправдували б.

Хочемо тільки сьогодні звернути увагу, як ту — хай буде — „патріотичну манiфестацію" розуміє величезна більшість польського громадянства: коли покликуємося при цьому на голос варшавського центрального органу ендеції, то в *даному випадку* голос того часопису є безумовно віддзеркаленням більшости польського громадянства, яке у ділянці національної політики є надто мало вироблене, є надто політично примітивне, щоб відрізнювати від себе дві речі: що можна святкувати перемогу своєї зброї над колишнім фронтовим противником, без одночасної *актуалізації* цієї ворожости, з практичним значінням *для нинішнього і завтрішнього дня*. Ось маємо перед собою „Варшавскі Дзєннік Народови" з 22-го ц. м., який з уваги на львівську параду приніс передову статтю п. н. „Леополіс Семпер Фіделіс".

Отож у тій статті лежить кілька речей, що при [illegible] віддачі почести геройській [illegible]

льких військ. Зате стаття починається відразу від наклепу на українців, повторенням у тисячний раз соковитої фрази про „український наїзд, зорганізований падаючою Габсбурською монархією", — і зате вся решта присвячена актуальному польсько-українському політикум. Львівську нібн аполітичну манніфестацію використовує варшавський ендецький часопис, щоб нацьковувати польське громадянство і польський уряд проти українців. Представляючи у специфічному кривому дзеркалі офіціяльну навзональну політику післятравневих урядів, наче та політика тільки й думала про всілякі благодати для українців, „Варш. Дзєннік Народови" бе знову на алярм: ростуть „ворожі сили" та маліє польський стан посідання (де, на якому відтинку?-). Ця небезпека тепер ще більша: говорить про ней виборчий компроміс і поголоски про обіцянки уряду для українців. І ось, „очі цілої Польщі знову звернені на Львів". „Віримо — кличуть польські ендеки —, що з його (Львова) мурів вийде могутня *контракція* (себто контракція проти нової нац. політики теперішнього уряду — Прим. Ред.), яка, як це нераз уже бувало, потрясе совістю краю, оживить сили громадянства, збільшить розмах польської творчої праці. Рішуча постава польського кресового громадянства, спадкоємця наших відвічних зусиль і праці на тій землі, стане знову чинником рішальним. Бо всупереч всьому на довшу мету діяти годі. Завжди вірний Львів стане на чолі польської праці і підніме *боротьбу за загрожену польщину Червенської Землі* і за слушні засади *польської політики на кресах*".

Ось зразковий приклад, як польські патріоти з ендецького табору, або ті, що несвідомо підлягають національно-політичним суґестіям того табору, уявляють собі патріотичну маніфестацію про домо суа та власну творчу працю: і одно і друге неможливе (для них і в практиці) *без протиукраїнського виступу*. Бачимо це на кожному полі скрізь упарі з патріотичними покликами йде залякування „ворожим" (читай: українським, іноколи жидівським) наступом, заливом, „ворожою інвазією". „Слушні засади польської політики на кресах" — це не тільки протиставлення себе „федералістичним мріям", але й протиставлення себе всякій громадянській — дійсній, не словесній — рівноправності, всяким вимогам забезпечити розвиток української культури та природних господарських змагань, не кажучи вже про природні змагання до політичної рівноправности.

І тому ми виступали проти плянованої маніфестації на день 22. листопада і тому будемо завжди проти таких парад на наших землях виступати. Ті чи інші роковини — це тільки краща або гірша нагода, але тільки нагода для — протиукраїнських (пехих і замаскованих) виступів на вулиці, у промовах, у часописних статтях. Це не тільки патріотична мобілізація польських національних сил, — це передовсім мобілізація... *проти українців*. Польська ендеція і виховане нею польське громадянство ще не всилі зрозуміти, як можна погодити ідею сильної держави без екстермінаційної політики супроти чужонаціональних громадян. Кожна така „патріотична маніфестація" припиняє процес, що його мусить перейти думка і психіка польського „кресового" громадянства, поки воно стане зріле піти назустріч здоровим нормалізаційним зусиллям.

Через те добре сталося, що вчорашня парада не мала таких розмірів і такого розгону, як це плянували собі спочатку її ендецькі інспіратори. Але зле сталося, що вона взагалі відбулася.

Стан народнього шкільництва
на Підкарпатській Руси.

Прага, листопад 1935.

Цікаві числа про стан народнього шкільництва на Підкарпатській Руси на початку шк. р. 1935-36 приносить ужгородський дописувач „Лідових Новін".

З початком шк. р. 1935-36 було на Підкарпатській Руси *всіх народніх шкіл* 769 з 3.271 клясами і 3.181 учителями. Всіх учнів, записаних до цих шкіл, було 146.681. У порівнанні зі шк. р. 1934-35 число кляс зросло на 328, число учителів на 188, число учнів на 6.330.

Щодо кількости, то на першому місці стоять, розуміється, *українські народні школи*. З початком шк. р. 1935-36 було їх 465 з 2.207 клясами, 2.069 учителями і 102.152 учнями. В шк. р. 1934-35 було всіх кляс в українських народніх школах 1.973 і стільки ж учителів; учнів 97.275.

На другому місці стоять *чеські школи*. Є їх 158 з 613 клясами, 618 учителями і 220.178 учнями. В порівнанні зі шк. р. 1934-35 число кляс у чеських народніх школах зросло на 54, число учнів на 1.148.

За чеськими йдуть *мадярські народні* школи. Під теперішню пору є їх на Підкарпатській Руси 118 з 365 клясами, до яких записалося 18.171 учнів. Учителів у мадярських народніх школах є 363.

Німецьких народніх шкіл є тепер на Підкарпатській Руси 17; у них 38 кляс, 34 учителів і 1.818 учнів. *Румунських шкіл* 4 з 31 клясами, 31 учителями і 1.620 учнями. *Жидівських шкіл* 7 з 16 клясами, 16 учителями і 741 учнями.

Виділових шкіл було на Підкарпатській Руси на початку 1935-36 шк. р. 35 з 252 клясами, 290 учителями і 10.064 учнями. За мовою навчання вони поділяються так: українських є 18 (в шк. р. 1934-35 було 16) зі 125 клясами, 151 учителями і 5.311 учнями; чеських 17 з 100 клясами, 108 учителями і 3.626 учнями. Мадярські і німецькі виділові школи — це паралельки при українських і чеських. Мадярських паралельок було 24 з 28 учителями і 988 учнями, німецьких паралельок 3 з 3 учителями і 139 учнями.

Придивімся тепер цим числам дещо ближче.

Коли дивитися на стан народнього шкільництва на Підкарпатській Руси в цілому, то не можна не підкреслити, що чехословацька влада подбала про те, щоб під цим оглядом задовольнити всі національности, що замешкують Підкарпатську Русь, у цьому числі й українців. Не дається заперечити і те, що українське населення на Підкарпатській Руси в порівнанні з українським населенням решти західних українських земель стоїть пропорцією числа своїх шкіл до числа населення на ціле небо вище. Не згадуємо вже про порівнання нинішнього стану українського народнього шкільництва на Підкарпатській Руси зі станом за мадярських часів.

Але коли придивитись теперішньому станові цього шкільництва в подробицях, особливож коли йде про українське шкільництво, то справа виглядає дещо інакше. І так передовсім впадає в очі *диспропорція між кількістю шкіл і кляс та числом учнів у школах українських та в школах чеських і мадярських.* Одна українська народня школа припадає на 220 учнів, одна чеська — на 140, одна мадярська — на 153 учнів. У середньому до одної української кляси ходить 47 учнів, до одної чеської — 34. Теж саме треба сказати і про кількість учителів. Число учителів і число кляс в українських народніх школах не то не покриваються, але навпаки — в українських школах є на 138 учителів менше, ніж кляс. Зате у чеських школах їх на 5 більше. Один учитель в українській школі припадає на 50 учнів, у чеській на 36. Хоч на Підкарпатській Руси є аж 7 жидівських народніх шкіл, то величезна більшість жидівських дітей ходить до чеських шкіл (не до українських!).

Не ліпше, а то й *значно гірше є з виділовими школами*. Вражає передовсім мале число українських виділових шкіл у порівнанні до числа чеських, особливож у порівнанні до мадярських паралельок. Одна мадярська паралелька припадає на 41 учнів, одна чеська виділова школа на 107 учнів, одна українська аж на 300 учнів.

Висновки полишаємо нашим читачам. *Й*.

З польської преси.

Студенти-поляки про свої протижидівські демонстрації.

Преса („Хвиля" з 22. XI.) подала, що до ректора варшавської політехніки прибула делеґація „Братняка" та інших студентських орґанізацій і заявила, що протижидівські демонстрації польських студентів можуть припинитися при таких двох умовинах: студенти жиди не можуть дістати субвенцій на більшу суму, ніж та, що відповідалаб відсоткові жидів у загальному числі людности; позатим виклади для жидів студентів та практичні заняття повинні відбуватися в окремих салях.

Невідомо, чи молоді студенти ендеки схотілиб застосувати так само точно свої засади і до української студентської молоді. На всякий випадок хай ласкаво візьмуть під увагу, що українські студенти радо згодяться на те, щоб загальна сума субвенцій для українців-студентів відповідала відсоткові нашого населення. Ми навіть згодились би, щоб цієї засади придержувались урядові чинники при всякого роду субвенціях для всіх установ.

А ще з більшою радістю прийнялоб українське громадянство вістку про те, що виклади за практичні заняття для нашої молоді у вищих школах мають відбуватися в окремих салях, а краще в ...окремих будинках. Пишемось на це обома руками. Хай би скорше прийшли до голосу молоді ендеки! Можеб нарешті справді виконали закон з 1922 р., що заповідав до двох років створення українського університету у Львові! А то з тим законом щось не тее: обовязує, але ніхто не думає його виконувати, крім хіба ...молодих студентів ендеків. Дав би їм Бог здоровля! Крім університету хочуть ще дати нам політехніку..

Поляк-хадек кс. Блотніцький
та українець-ультракатолик ред. Назарук про Волинь.

У краківському орґані хадеції „Ґлос Народу" кс. Блотніцький, пишучи про Волинь, стверджує дві засадничі річи. Перша — це ширення на Волині комунізму та сектярства. А друга — факт, що відомий Петя Певний і К-о не мають ніякісінького впливу на українське населення, та що політика воєводи Юзефського на Волині безапеляційно схрахувала, бо населення вороже настроєне до Польщі. Але дивний лік пропонує кс. Блотніцький, бо радить ще більше загострити польонізаційну політику, відкидаючи блажин співпраці з українцями під спільним дахом.

Зате редактор Назарук захоплений політикою певняків на Волині не менше, ніж орган воєводи Юзефського „Wołyń". Свято вірить він, що справді все українське населення віддало масово свої голоси підчас соймових виборів на п. Певного та його компанію, дарма, що це все імпортовані люди та завдяки і їм, а не самим полякам, Волинь стала „диким полем". Особливож ентузіястично голосували селяни в тих селах, де недавно знайшли в річці кістяк польського поліціянта, або де викопали труп незнаного польського вояка, що його забили на очах цілого села українські селяни підчас походу на Київ. Незрозуміло, чому п. Назарук забув згадати за це, коли писав недавно свою знамениту статтю п. н. „Котра політика розумна?" (число з 17. XI.). Був би це бодай один переконливий арґумент у статті. А в правдивости того арґументу-факту хібаж не може сумніватись український консерватист, бож подав його польський санаційно-консервативний „Час".

Для інформації дозволимо собі подати п. ред. „Нової Зорі" до відома, що князь Радзівіл — а „Час" це є орган — має ординацію в Олиці на Волині, де його рід замешкує чи не від 600 літ. Отже має претенсії до того, щоб орієнтуватись у відносинах на Волині.

Але „Назарук, на жаль, має думку іншу, як „Час", як кс. Блотніцький, як увсе українське громадянство, а донедавна і сам п. Назарук (бо він уважав, що певнякам не місце у Всеукраїнському Національному Конґресі) та як політичний світ цілої Европи. Бож цей світ все вперто рахує Волинь завогненим середовищем і ніяк не хотів досі повірити у будьяку вартість усіх волинських імпрез — присяг, деклярацій, телеґрам тощо — все про вірність на віки вічні польській державі. Хіба нині той світ змінить свою думку, як перечитає „Нову Зорю" та нове пророцтво її головного редактора... А пророкує він, що і Галичина так, як вдячна Волинь „приклонить колись коліна перед волинською політикою". Тільки що зробити з масовими перманентними комуністичними процесами, з убивством трьох православних священиків у кількох останніх місяцях, з великим „диверсійним" рухом у 1924 р. та з тими періодичними подіями, про які не все вільно було писати в пресі, включно до цьогорічних подій, що відбувались весною в деяких місцевостях ковельського, луцького і дубенського повіту?! Щось трохи псують волинську ідилю також „дикі поля" і перманентні карно-адміністраційні акції. Адже европейці люблять особисто самоходами вештатись по Волині в той час, як п. Назарук їздить по ...Італії. І бачать вони на Волині ці „дикі поля" та ...сліди чергових подій.

Тому мало надії, щоб повірили вони „Новій Зорі". Хіба тільки щось вдіє ...її пророцтво. Бож на ірраціональні явища національних контрарґументів нема.

Розправа за вбивство міністра Перацького

Докінчення зізнань обв. Підгайного.

Після перерви далі відчитували зізнання підс. Підгайного. Ці зізнання скінчили відчитувати в год. 20-тій.

Оборонець підс. Бандери адв. **Горбовий** вносить, щоб йому дозволили задавати запити підс. Підгайному. Суд погоджується на просьбу оборонця, та предсідник у звязку з цим заявляє, що в суді обовязує польська мова і беручи на увагу, що підсудні досі намагаються говорити в непольській мові, попереджує, що якщо підсудний на запит оборонця відповість у непольській мові, то суд не візьме на увагу тієї відповіди.

Адв. Горбовий питає підсудного, чи ситуація, представлена у відчитаних протоколах, відповідає дійсності.

Підс. **Підгайний** відповідає запереченням.

Адв. Горбовий: Чи в такому разі вона є витвором вашої фантазії?

Підс. Підгайний зачинає відповідати по українськи.

Прок. **Зеленський** стверджує, що на другий запит оборонця підсудний відповів у непольській мові, а оборонець хотів виручити суд у зрозумінні його слів і переложити їх. Якщо суд прийняв би це за вистарчальне, то дав би прецеденс, що перекреслив би засаду устійнену судом. Прокуратор просить, щоб у протоколі зазначили тільки, що підсудний відповів по українськи та щоб не записували в протоколі змісту відповіди.

Обор. підс. Підгайного **адв. Ганкевич** вносить, щоб відчитали письмо підсудного з 7. жовтня 1935 до прокуратора окружного суду у Варшаві, що є в актах справи. Прокуратор цьому вносnúmові не противиться, тому суд відчитує згадане письмо.

У цьому письмі підс. Підгайний заявляє, що зізнання, які він зложив у слідстві в червні 1935 на обставину, що відтинки „Веку Нового“ переслав до Варшави на доручення Степана Долинського, є незгідні з правдою. Це припоручив йому безпосередньо підс. Бандера, не Долинський. Тим, що я зложив ці зізнання, пише в листі Підгайний, я зробив неетичний вчинок, але я був переконаний, що Долинський є за кордоном і я вважав, що йому не зашкоджу, тільки відтяжу Бандеру.

Обор. **Ганкевич** хоче питати підс. Підгайного. Предсідник питається підсудного, чи відповідатиме по польськи. Підгайний заперечує, тому предсідник не допускає питань.

Відчитують зізнання Малюци.

Після кількахвилинної павзи випроваджують зі салі Підгайного і вводять чергового підсудного, **Івана Малюцу**. Предсідник запитує підс. Малюцу, чи признається до того, що від 1932 до 10 серпня 1934 був на терені Польщі і за кордоном членом ОУН. Тому, що підсудний зачинає відповідати по українськи, предсідник стверджує, що він відмовляє зізнань та заряджує відчитати його зізнання, зложені у слідстві. Прок. Зеленський стверджує, що у слідстві підсудний зізнавав по польськи.

Суд зачав відчитувати зізнання Малюци. Підс. Івана Малюцу переслухували багато разів у Львові й у Варшаві. Перший раз 15 серпня 1934, останній 2 серпня 1935. Підсудний зізнав, що є сином греко-кат. пароха в Новім Селі, пов. Збараж. Від 1927 р. є студентом львівської політехніки й мешкав у тети Ади Чемеринської або в матери. Був членом „Пласту“ й українських студентських організацій. В 1930 р. арештували його у звязку з ліквідацією „Пласту“. У звязку з убивством мін. Перацького арештували його 10. серпня 1934 у Львові.

Зразу не признається ні до приналежности до ОУН, ні до того, будьтоби поміг Грицеві Мацейкові втекти за кордон. Пізніше таки признався, що є членом ОУН та що поміг Мацейкові втекти. До ОУН втягнув його студент І. Габрисевич, з яким з початку працює в організаційнім рефераті. Від 1932 р. його зверхником був Бандера. У хвилині арештування Малюца був організаційним референтом Краєвої Екзекутиви ОУН. В липні 1932 був у Празі, де бачився з Барановським і полк. Коновальцем. Тоді довідався про непорозуміння між закордонним проводом і Краєвою Екзекутивою, що була цьому проводові підчинена. Щодо організації Екзекутиви ОУН підсудний вияснює, що на чолі стояв як заступник провідника Бандера, який одночасно вів реферат пропаганди. Від другої половини 1933 р. Бандера вже як провідник удержує звязок із закордоном. Пропагандовим референтом був тоді Я. Спольський, організаційним Малюца, референтом розвідки А. Панкевич, членом Екзекутиви без реферату Анна Чемеринська. У боєвих справах Малюца мав звязок з Підгайним і Бандерою. Нелегальна література йшла до Кракова, що організаційно підлягав Бандері. Гроші на організаційні цілі давав Малюці Бандера. Боєвим референтом був Р. Шухевич, що рекрутував у 1933 р. боєвиків. З ініціятиви Малюци організовано курси вишколу для членів ОУН. Коли арештували Спольського, пропагандовим референтом став Рак. Малюца признається, що знає між ін. Бандеру, Я. Макарушку, Я. Спольського, але не признається, що знає Николишина, Підгайного, Климишина і Карпинця. Малюца зрадив такі псевда: Лебедь мав назвище Дацко і псевда „Марко“, „Телек“; Бандера — „Лис“, „Баба“, „Степан“ і „Степанко“; Мацейко — „Гонта“; Підгайний — „Бик“.

Щодо боєвої організації ОУН, то Малюца зізнає, що восени 1933 довідався про проєктований замах на кол. воєводу, знав теж про плянований замах на Коссобудзького, сам брав участь в організації замаху на дир. Бабія. Тією справою займалися теж Мигаль, Качмарський і Мацак. Організував теж напад на посла Матчака, що виступав проти ОУН. Подробиць проєктованої ОУН протисовітської акції не памятає.

МАЛЮЦА ПРО ВБИВСТВО Й УТЕЧУ ВБИВНИКА.

Щодо вбивства мін. Перацького підс. Малюца заявляє, що в жовтні 1933 їздив до Познаня і Люблина, щоб зорганізувати т. зв. „хати“, значить: схови для членів ОУН, що скривались перед поліцією. Підсудний знав про спеціяльну розвідку, що її вів Лебедь у Варшаві та що Гнатківська йому помагає. Коли Малюца був у Варшаві, Лебедь показував йому знимки мін. Міхаловського і Єнджеєвича, значить: що Лебедь обсервував також ці особи.

Про Лебедя підсудний зізнає, що він стрічався з Ярим та вождом хорватських „Усташі“ Павелічом. Був теж у Женеві й бачився мабуть з Коновальцем. Лебедь був теж на т. зв. „фільварку“ „Усташі“, де відбував вправи зброєю. Від Лебедя підсудний між ін. довідався, що за кордоном рішили приступити до „мокрої роботи“. „Хати“ в Познані й Люблині, що їх приготовив, показав Лебедеві на початку 1934 р. Крім цього Малюца признався, що вислав Лебедеві до Варшави 200 зол. Знав теж, що Бандера приділив Гнатківську до Лебедя. Підсудний зізнає, що з Мацейком стрічався кілька разів у Львові. Після вбивства мін. Перацького Малюца довідався, що до Львова приїхав „гість з Варшави“, з яким познайомив його Качмарський. Мацейко зразу не сказав йому свого назвища, згадав тільки, що у Варшаві був замельдований як „Владислав Ольшанський“ та що мешкав у готелі як Степан Калінський. До справжнього назвища признався щойно 14 липня і дав тоді Малюці свою військову книжечку, яку потім передано Качмарському.

Опис атентату і втечі, що його Мацейко закомунікував Малюці, згідний з описом, поданим у пресі. У Варшаві Малюца мав стрінутись зі Скибою, себто з Лебедем, як догадувався Малюца. Прибувши до Люблина, Мацейко висловив бажання втікти до Чехословаччини. Від нього Малюца довідався, що атентат на мін. Перацького приспішили наслідком арештів українців у Кракові.

4 липня Малюца виїхав до батьків, а Мацейко мав їхати до Чехословаччини через Славсько. По повороті до Львова Малюца довідався від Мигаля, що „гість з Варшави“ знову у Львові, бо не рішився перейти границю у Славську. Малюца вишукав для Мацейка мешкання, подавши його за Калинського, і потім у товаристві Чемеринської, нареченої Барановського, що перебуває в Чехословаччині, виїхав до Ясіня. Барановський згодився перевести вбивника мін. Перацького через чеську границю 5. серпня, пропонуючи, щоб це зробив Рак. При цій нагоді говорилося про плян делеґувати одного з членів ОУН до організації хорватських повстанців „Усташі“. По повороті Малюца зустрінувся з Мацейком в умовленому місці та запропонував увійти в контакт з Раком у пенсіонаті Зарицької в дні 4. чи 5. серпня. Потім Малюца виїхав до Львова і передав приказ Барановського Ракові. Рак під покришкою прогульки перевів Мацейка через кордон та віддав під опіку Барановському. Обвинувачений крім того зізнав, що після вбивства мін. Перацького остерігав Гнатківську перед Зарицькою.

Відчитання зізнань Малюци скінчилось в год. 22.40. Після того предсідник зарядив перерву до 10 год. чергового дня.

СУБОТНЯ РОЗПРАВА.

ЧОРНІЯ ВИВЕЛИ ЗІ САЛІ.

Нинішня розправа почалася в год. 10. мін. 45. На лаві обвинувачених сидить **Яків Чорній**.

Предсідник питає обвинуваченого, чи признається до того, що від року 1933 до дня 27. вересня 1934 брав участь в ОУН. Обв. Чорній, також само як попередні обвинувачені, намагається говорити по українськи. Тому предсідник уважає це як відмову складати зізнання. Підсудного випроваджують зі салі і суд приступає до відчитування його зізнань, зложених підчас слідства.

Якова Чорнія переслухували чотири рази. Дня 28. вересня 1934 р. переслухували його як свідка у слідчім уряді у Варшаві. Зізнав тоді, що мешкав у Люблині більш-менш від грудня 1933 р. У нього підмешкували: Бурак, Кобилецький і Хойчак. Два останні виїхали перед 15. червня, Бурак виїхав 16. чи 17. червня. Обвинувачений відпровадив Бурака на двірець, а коли повернувся домів, застав у себе якогось незнайомого, який представився, що є вчителем та їде в сторону Львова. Обвинувачений описує вигляд цього незнайомого, який переночував у нього і рано вийшов. Ніхто не попереджував обвинуваченого про приїзд незнайомого. Незнайомий вийшов, не накриваючи голови, тому обвинувачений не може собі пригадати, чи незнайомий мав капелюх чи ні. Обвинувачений переночовував у своїй кімнаті ще кількох мужчин у часі Великодних і Різдвяних Свят.

Переслуханий дня 28. грудня у Варшаві вже як обвинувачений, підсудний Чорній не признався, що належить до ОУН ані до того, що укривав у своїй кімнаті вбивника мін. Перацького. Обвинувачений Малюци не знає і твердить, що неправдою є, будьтоби у нього був Малюца чи хто інший від організації, щоб поміг особі, яка до нього зголоситься та скаже відповідне гасло.

Обвинувачений зізнавав ще двічі: 27. січня і 16. липня 1935 р. та заявив, що студента Кука знав з університету в Люблині, але ніколи з ним не говорив про ОУН і не пропонував йому вступити до організації. Далі заявив, що частина найдених у нього річей належить до Матвієва, а щодо стенографічних записок, то не знає, до кого належать.

Після відчитання зізнань підс. Чорнія предсідник зарядив кількахвилинну павзу, після якої на салю ввели чергового підс. **Евгена Качмарського**.

ПІДС. ЧОРНІЙ ПСИХІЧНО ХВОРИЙ.

По павзі оборонець підс. Підгайного **адв. д-р Ганкевич** вносить, щоб відчитати з актів справи вислід оглядин стану здоровля підс. **Чорнія** та щоб увели цього підсудного на салю. Прокуратор Зеленський не противиться і суд відчитує з актів справи вислід лікарських оглядин.

З відчитаних даних виходить, що підс. Чорнія систематично оглядав від 28 січня 1935 до 6 лютого 1935 керманич окружного шпиталю для нервово і психічно недужих вязнів д-р Шпаковський, який ствердив, що підс. **Чорній нездужав у тому часі** на реактивну психозу ситуаційного, значить вязничного характеру. Це ствердження потвердили другі оглядини апеляційного судді для справ виняткового значіння при співучасти лікарів д-ра Шпаковського і д-ра Амброзевича. На думку лікарів підсудного треба було би примістити в позавязничнім замкненім психіятричнім заведенні. У висліді цього лікарського оречення слідчий суддя рішився віддати підс. Чорнія під 6-тижневу обсервацію до державного заведення для психічно хворих у Творках. У висліді 6-тижневої обсервації знавці ствердили, що підс. Чорній має **реактивний психічний розстрій спричинений мабуть його побутом у слідчій вязниці.** Перед своїм побутом у вязниці, головно тоді, коли мав виконати вчинки, які йому закидають, не хворів на ніяку психічну недугу, що малаб вплив на його поведінку. На думку психіятрів треба підс. Чорнія, наскільки дозволюють на це умовини слідства, постійно держати не в відокремленні і під постійним лікарським доглядом.

Коли відчитали ці дані, обор. Ганкевич вносить, щоб суд ствердив у вязниці, чи виконано ці лікарські доручення, а коли ні, щоб суд видав відповідний розпорядок. Прок. Зеленський за згодою суду питає підсудного, чи має він у келії товариша. Підсудний заперечує. Тоді прокуратор прилучується до внеску оборони та вносить, щоб ствердили, чи в часі лікарської експертизи підсудний був відокремлений.

Предсідник оголошує постанову, що відносно тієї справи суд подбає за інформації. Потім предсідник заряджує 30-хвилинну перерву.

Після перерви в год. 13.30 предсідник заявляє, що тому, що зізнання підс. Мигаля куди більші як Качмарського, суд змінює чергу переслухування підсудних і доручає ввести на салю підс. Мигаля. Потім предсідник повідомляє, що суд ствердив, що підс. Чорній дійсно від деякого часу був ізольований. Суд розпорядив зміну дотеперішнього стану річей і припоручив дати підс. Чорнієві до келії товариша.

Мигаль говорить по польськи.

На салю вводять підсудного *Романа Мигаля.* Предсідник питає його чи признається, що від 1931. до 24. вересня 1934. р. був на терені Польщі членом ОУН.

Підсудний Мигаль у противенстві до підсудних переслухуваних передтим, відповідає по польськи: „Так, признаюся“.

На запит предсідника, чи признається, що як член ОУН поміг Грицеві Мацейкові після того, як Мацейко убив 15. червня 1934. р. мін. Перацького, вимінути карної відповідальности та щоб уможливити йому втечу, віддав його двічі в червні і в липні 1934. р. у Львові під опіку Малюці та навязав організаційний звязок між Мацейком і Малюцою. Мигаль відповідає потвердженням.

Запитаний, чи хоче вложити якісь вияснення відповідає: „так“ і заявляє, що зізнаватиме по польськи. Підсудний просить, щоб на вступі міг вияснити, чому хоче зізнавати по польськи. А саме: 1) тому, говорив Мигаль, що не принесу цим нечести українцям, бо Варшава не лежить на українських землях, 2) хочу вияснити низку справ, не щоб боронитися, бо боронитися не хочу і не буду. Маю відвагу сказати, що це і те я зробив та взяти на себе відповідальність.

Предс.: Прошу подати подрібні вияснення від хвилини, коли ви вступили до ОУН.

Підс. Мигаль: До ОУН я вступив при кінці 1930. р. або з початком 1931. р. В гімназійних часах я був членом т. зв. „Народньої Революційної Організації“, а пізніше членом колишньої УВО. Вступати до цих організацій намовили мене старші товариші, яких назвищ не подаю. У цих організаціях я не виконував ніяких чинностей, кінчилось на тому, що я читав „Сурму“, „Українського Революціонера“ й інші видання. Мою діяльність зачав я, від коли вступив до ОУН. Зразу я працював у рефераті пропаґанди, пізніше я був пресовим референтом на місто Львів, з часом на повіт, а під кінець 1931. р. я був заступником пропаґандового референта на ввесь край. До мене належало транспортувати літературу зза кордону до Польщі.

ТРАНСПОРТИ НЕЛЕҐАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

На запит предсідника Мигаль подрібно оповідає, як відбувався цей транспорт нелеґальної літератури. Перший раз весною 1931. р. Бандера, що був тоді зверхником підсудного, приказав йому навязати звязок з Чехословаччиною. За посередництвом свого товариша Онищука підсудний запізнався з одним гуцулом, що поміг йому перейти кордон. Мигаль пішов до Ясіні у Чехословаччині, до ресторану братів Клемпушів, де дістав транспорт бібули, що важив яких 60 кґ. Це головно була „Розбудова Нації“ і „Сурма“. Через кордон дістався до Ворохти, звідти до Львова. У Львові були маґазини, які підсудному показав Бандера і в яких складали транспорти. Ці маґазини були головно в Академічному Домі й інших місцях, яких підсудний нині вже не памятає. Коли був вдруге у Ясіні, транспорт передали йому вже не брати Клемпуші, але колишній вояк колишньої української армії. Пізніше транспорти перевозив підсудний і трьох його товаришів, що тепер є за кордоном, бо втікли після замаху на почтовий амбулянс під Печеніжином. Підчас одної такої подорожі був підс. Бандера, що залишився у Ворохті, а він, Мигаль, відставив транспорти до Львова. Інформації щодо транспортів давав Мигалеві завжди Бандера. Кордон переходив підсудний завжди нелеґально

*

В дальших своїх зізнаннях (які подамо в черговому числі) підс. Мигаль говорив про інвіґіляцію совітського консуляту та про організацію замаху на підком. Коссобудзького, далі підготову до замаху на Антона Крушельницького. Після перерви говорив про вбивство дир. Бабія, гостро притім осуджуючи верхівку ОУН. Подає точні подробиці вбивства Бачинського. Признається, що Бачинського вбив сам. Виясняє підготову до замаху на волинського воєводу Юзефського та подає подробиці плянованого побиття пос. Матчака.

Взагалі підс. Мигаль потверджує все те, що зізнав у слідстві і що стало основою акту обвинувачення.

*

ЗАГАЛЬНІ ВРАЖІННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

(Телефоном від власного кореспондента).

ВАРШАВА, 23. 11. Нинішній 5-ий день розправи відзначався сенсаціями знову таки на мовному тлі, яке є досі наймаркантнішою рисою цілого цього процесу. При переслуханні обв. Чорнія, який, мимоходом кажучи, робить враження ненормального та викликує жаль, як людина, що дістала психічну недугу через побут у вязниці (ствердили це лікарі), — отже при переслуханні Чорнія показалося, що таки у деяких моментах ніяк не можна неґувати зізнань підсудних, складених в українській мові. У звязку з внеском д-ра Ганкевича в справі перевірення, чи Чорній сидить всупереч лікарській опінії в одиночній келії, предсідник спитав Чорнія, чи він хоче відповідати по польськи. Чорній заперечив. Тоді, не зважаючи на це заперечення, прокуратор таки запитав підсудного, чи він має у келії товариша і підсудний відповів по українськи: Ні. Це слово суд приняв під увагу і хоч це було тільки одно для всіх зрозуміле слово, воно все таки нарушувало засаду, встановлену в цьому процесі.

Тимбільшою сензацією була поведінка чергового підсудного Мигаля. Чорній кликав піднесеним голосом, що не буде говорити по польськи не тому, що належить до ОУН, бо до тої організації він не належить, але тому, що він українець (за той крик його усунули зі салі). Зате Мигаль несподівано промовив по польськи і мотивував це арґументом, що йому як українцеві не принесе нечести говорити по польськи на польській етнографічній території. Одночасне признання до участи в ОУН і до закинених йому проступків робило величезне враження на всіх. Мигаль, який належить до т. зв. „групи сипаків“, не змінив своєї тактики і сьогодні. Правда, він застерігся, що нікого зі своїх підвладних в ОУН не засипав, проте тут таки посередньо потвердив закиди, роблені студенткам Свенціцькій і Зарицькій.

Взагалі Мигаль обтяжив страшенно сильно Бандеру та безліч інших осіб. Від моменту, коли він проголошував своє „так“ і заявив: „Хцє пшемавяць по польску“. Мигаль стоїть перед усіми присутніми як тип надзвичайно цікавого психольоґічного комплексу. Від полудня до 7. год. вечора він безперервно говорить і говорить. Предсідник тільки зрідка кидає якийсь запит, а Мигаль говорить і його мова пливе наче ріка.

До речі: і Чорній і Мигаль не виглядають на студентів може тому, що зарослі і надзвичайно бідно одягнені.

Мигаль говорить по польськи поправно, хоч пізнати відразу, що це не поляк. Він не має досі ніякого оборонця. Д-р Марітчак, за яким поїхав був обор. д-р Горбовий до Львова, не приїхав і ніхто більше з адвокатів не приїде. Присутні на процесі оборонці рішили були сьогодні зранку поділити між себе решту підсудних. Наслідком того, що Мигаль зломив лінію оборони, яку накинули самі таки підсудні своєю мовчанкою, та склав страшенно обтяжуючі зізнання не тільки у слідстві, але й у суді, становище оборонців у цьому процесі стало ще більш незавидне.

(ік.)

Мін. Міхаловський уступає?

У варшавських політичних колах кружляє вістка, що небаром наступить зміна на становищі міністра справедливости. Мін. Міхаловський має уступити після покінчення процесу за вбивство мн. Перацького себто в грудні.

Деякі з тих кол здогадуються, що наслідником мін. Міхаловського буде теперішній міністр суспільної опіки Ящолт; інші вважають маршала сойму Цара кандидатом на те становище.

Директорія Клайпеди створена.

РИҐА, 23. 11. ПАТ. Кореспондент „Ріґер Рундшав“ повідомляє з Клайпеди, що те, що Бальдшус створить директорію, вже вирішене. Крім самого Бальдшуса у склад директорії мають увійти Бельтке і Шіґанд.

Чи згинув син неґуса?

АДІС-АБЕБА, 23. 11. ПАТ. Кореспонденти італійських щоденників повідомили були із Асмари, що старший син неґуса, який попав у неласку батька, втік тому два місяці на літаку. Як осідав, скоїлася катастрофа й неґусів син був ранений; його відвезли до лічниці в Коа, де нібито помер.

Ту вістку урядово заперечили й заявили, що неґусів син зовсім здоровий і відколи вернувся з Десіє — не подорожував на літаку.

Резолюції і постанови Першого Українського Педагогічного Зїзду

ЩО ВІДБУВСЯ У ЛЬВОВІ 2. і 3. ЛИСТОПАДА 1935.

ОСНОВНІ ТЕЗИ.

1) Перший Український Педагогічний Зїзд стоїть на становищі, що право на національне виховання — це самозрозуміла життєва необхідність для розвитку нації. Місцем її здійснювання може бути тільки рідна виховна установа з рідним вихователем.

2) Метою національного виховання української молоді є всебічна підготова її до здійснення найвищого ідеалу нації, до чинної творчої участи в розбудові рідної духової й матеріяльної культури, а через неї до участи в уселюдській культурі.

А) В СПРАВІ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ.

Перший Український Педагогічний Зїзд визнає систему виховання, оперту на християнській вірі, науці і моралі, за єдино доцільну.

Розроблення подрібної програми релігійно-морального виховання полишається компетентним духовним чинникам.

Б) В СПРАВІ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ.

Національне виховання мусить обіймати цілість виховання. Щоб виповнити його конкретним змістом, треба плекати знання рідної духової й матеріяльної культури, розвивати ідею української духової й культурної соборности, національної єдности, затіснювати звязки з рідним народом, вщіплювати любов до рідного краю, виробляти характери, розвивати позитивні громадські чесноти та здатності до творчої праці.

З огляду на те, що національне виховання української молоді повинно спертися в першій мірі на знанні української літературної мови та предметів українознавства (історії, ґеографії та народнього мистецтва), Перший Український Педагогічний Зїзд ухвалює основні тези:

а) в справі навчання української мови.

1) Українська молодь повинна вчитися й виховуватися в своїй рідній українській мові.

2) Українська мова, починаючи від установ дошкільного виховання до 4-го року науки в початковій школі включно, є **осереднім предметом** навчання й виховання, а починаючи від 5-го року науки в початковій школі цим осереднім предметом стають усі предмети українознавства (література, історія, ґеоґрафія та народнє мистецтво)

3) В середніх школах ріжних типів, нижчих і вищих щаблів та в усіх установах позашкільного виховання осереднім предметом навчання й виховання стає духова й матеріяльна культура українського народу в синтетичному охопленні.

4) Навчання української молоді чужої мови може починатися не раніше як у третьому році науки в початковій школі.

З метою постепенного здійснювання ухвалених тез, Перший Український Педагогічний Зїзд приймає такі постанови:

а) Головна Управа „Рідної Школи" поробить потрібні заходи в тому напрямі, щоб навчання української мови (письменства) велося так, щоб дати учням методу досліду вияву українського духа (синтеза українства);

б) Головна Управа „Рідної Школи" поробить у відповідних шкільних властей заходи в тому напрямі, щоб негайно була створена Комісія для складання й апробати шкільних українських підручників усіх типів і щаблів шкіл. В склад цеї Комісії повинні ввійти представники Наукового Тов-а ім. Шевченка, Рідної Школи, Взаїмної Помочі Українського Вчительства й Учительської Громади;

в) Головна Управа „Рідної Школи" повинна: 1. видати серії найменше 100 рефератів для бурсаків і селянського доросту з усіх ділянок українознавства — історії, ґеографії та історії літератури й українського мистецтва; 2. видати ґалерії портретів історичних діячів та діячів культури українського народу; 3. видати виїмки з літописів і билин державної України в перекладах на живу мову, як основне джерело для плекання серед молоді традиції державности;

г) Головна Управа „Рідної Школи" повинна негайно створити Центральний Видавничий Фонд для видавання книжок із усіх ділянок українознавства для школи й молоді та заохочувати поетів, письменників і популяризаторів знання, щоб у своїй літературній праці взяли під увагу потреби школи й молоді та своїми творами причинилися до сучасного виховання молоді;

ґ) Головна Управа „Рідної Школи" вжиє всіх заходів у відповідних шкільних властей, щоб допустили українські діточі журнали до всіх шкіл, де вчиться українська молодь;

д) Головна Управа „Рідної Школи" постарається вихіснувати всі засоби (зїзди, конференції, статті, видавництва і т. д.), щоб допомогти українському вчительству виконувати його обовязки й завдання в ділянці національного виховання;

д) Головна Управа „Рідної Школи" порозумінні з іншими українськими установами зверне спеціяльну увагу на популяризацію українського письменства серед доросту.

б) в справі навчання історії і ґеографії.

1) Український Педагогічний Зїзд висказує погляд, що самостійне навчання історії і ґеографії України, а не тільки в залежності від історії і ґеографії Польщі, є педагогічною необхідністю для культурного розвитку українського народу.

2) З огляду на теперішні відносини в школах Зїзд **особливо** зазначує, що навчання історії та ґеографії так України як і всесвітньої, повинно відбуватися в українській мові.

В) В СПРАВІ СУСПІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ.

1) Перший Український Педагогічний Зїзд, признаючи в цілості виховання молодого покоління велику вагу доцільному плеканню характерів, висказується, що виховна практика повинна подбати про визначення тих поодиноких рис особовости, що їх розвиток є з-окрема побажаний з оглядів національних, загальнокультурних і суспільних та подбати про такий конкретний плян виховання, що вможливлював би актуальну вправу в набуванні зазначених рис і перевірку виховних досягнень.

2) Перший Український Педагогічний Зїзд стверджує, що розвиткова тенденція теперішньої доби вимагає від виховників української молоді розбуджувати й плекати в неї ті психічні диспозиції, що є основою зовнішньої активности людини.

3) Перший Український Педагогічний Зїзд, уважаючи дальші студії над характером духовости українського народу за важливу справу для практичної педаґоґіки, закликає вчених-дослідників психіки українського народу присвятити цьому питанню особливу увагу.

Ґ) В СПРАВІ ГОСПОДАРСЬКОГО ВИХОВАННЯ.

В цілості повного національного виховання в усіх ступнях, катеґоріях і щаблях шкільних і виховних установ **господарське наставлення** є одним із основних програмових елементів, а освіту вчительства повинно заокругляювати також знання економічних і господарських наук.

З метою скоршої реалізації клича господарського наставлення в шкільному вихованні й навчанні Перший Український Педагогічний Зїзд:

А) Стверджує, що плянова розбудова хліборобського шкільництва є необхідною умовою піднесення культурного і господарського рівня нашого села та національного зміцнення основи нації — селянства.

Тому Перший Український Педагогічний Зїзд уважає за необхідне щоб:

1) при Рідній Школі поширити Комісію для фахового шкільництва Секцією хліборобського шкільництва та покликати окремих референтів для фахового і хліборобського шкільництва,

2) для розбудови українського хліборобського шкільництва зацікавити широкі круги наших хліборобів, творячи в назначених місцях чи округах такі ж районові комісії, зложені з представників місцевих чи районових установ; вони підготовляли б по порозумінні з центром пляни поодиноких шкіл і переводили їх у життя;

3) для вруховлення українських хліборобських шкіл ужити тих земельних фондацій, що досіль є вруках українських народніх установ та належно невикористані;

4) частина фондів, що їх на цілі шкільництва дає українське село, була вжита на розбудову українського хліборобського шкільництва;

5) українське вчительство пильно зацікавилося нашим господарським життям і співділало в його розбудові через виховування для нього суспільно й фахово високовартісних працівників;

6) наблизити нашу школу до потреб нашого господарського життя.

Б) Завважує, що хліборобське шкільництво є для українського народу необхідною частиною всеї мережі нашого шкільництва, а з-окрема нашого фахового шкільництва. Тому треба:

1) виховувати в молоді ті прикмети характеру, що саме збільшують господарську життєздатність людини,

2) видвигати ширше господарську освіту в усіх загально-освітніх школах,

3) поборювати дотеперішній культ бюрової праці та збільшувати наплив молоді до державних і приватних фахових шкіл та до торговлі й ремесла,

4) при переході з одної до другої катеґорії шкіл користати щедро з Порадні для вибору звання при Рідній Школі,

5) розбудовувати існуючі й основувати нові українські фахові школи,

6) перемінити частину загально-освітніх ґімназій на фахові,

7) піддержувати існуючі реміснчі бурси і творити нові,

8) для поповнення економічної освіти нашого вчительства видати підручник із загальними економічними відомостями, вказівками на потреби нашої нації в економічній ділянці та на можливості їх реалізації,

9) звернутися до проводу наших кооперативних орґанізацій, щоб допоміг Рідній Школі встановити ревізора й інструктора шкільних кооператив.

10. Оцінюючи велику виховну ролю навчання кооперації у школах, Зїзд з признанням вітає заведення цього навчання у більшості шкіл Р. Ш. та взиває решту шкільних заведень піти їх слідами.

Зїзд вважає доцільним завести у всіх школах правдиві учнівські кооперативи (крамничі і щадничі) та закликає до цього всі школи, де виховується українська молодь.

10) виивінувати існуючі й ново закладані українські фахові школи в наукове приладдя й відповідні домівки,

11) створити спеціяльну кредитову орґанізацію, що допомагала б абсольвентам українських фахових шкіл довгореченцевими позичками основувати власні варстати праці та вказувала їм відповідні місця їхньої праці.

Ґ) В СПРАВІ МИСТЕЦЬКОГО ВИХОВАННЯ.

Перший Український Педагогічний Зїзд визнає мистецтво, а з-окрема українське національне мистецтво — спів, музику і пластику одним із основних програмових елементів повного національного виховання й доручає всім школам і виховним установам із українською мовою навчання в пляни виховання всіх щаблів шкільних і виховних установ увести науку співу, музики й народньої пластики. Тим чином підносить Педагогічний Зїзд національне мистецтво до значіння суспільно-культурного постуляту.

З уваги на цю тезу Перший Український Педагогічний Зїзд стверджує, що масового мистецького виховання не здійснять окремі установи; з-окрема масове музичне виховання може реалізувати скоординована діяльність фахово-музичних, шкільних, просвітянських, церковних та інших національних інституцій.

З метою ступневого здійснювання тез мистецького виховання Перший Український Педагогічний Зїзд уважає потрібним:

а) в справі музичного виховання

1) поповнити кадри фахових учителів музики і співу для поодиноких типів, катеґорій і щаблів шкіл,

2) придбати відповідну кількість доступних видань популярної музичної літератури, особливо ж для шкільних, сільських церковних і товариських хорів та орхестр,

3) зацікавити цею справою наших музиків-композиторів, щоб вони побіч своїх високомистецьких творів, призначених для вибранців, давали ще й твори популярної літератури, оперті на народніх мотивах у національному характері,

4) звернути увагу нашим музикам-педагогам, щоб вони при науці вокального й інструментального мистецтва хіснувалися найбільше вартісними зразками української музичної творчости,

5) порадити всім управам і педагогічним радам, щоб навчання музики й співу поставили в своїх школах на належній педагогічній і мистецькій висоті.

6) порадити управам поодиноких шкіл, щоб нав'язували по змозі співпрацю з фаховими музичними школами,

7) звернути увагу шкільним властям (головно Управі Рідної Школи), щоб навчання музики й співу передавати в руки кваліфікованих учителів, а якщо їх нема, щоб улаштовували для вчительства підготовчі курси,

8) порадити шкільним властям, а в першій мірі Головній Управі Рідної Школи, щоб при Видавничій і Шкільній Комісії створила спеціяльну Комісію для видавання відповідної музичної літератури для шкіл та керувала педагогічною сторінкою музичного виховання молоді,

9) дбати про те, щоб у репертуар шкільного навчання музики і співу входили твори української творчости всіх часів,

10) плекати в молоді культ звуку взагалі, починаючи від щоденної розговірної мови й поведінки аж до обов'язкового культу звуковости в курсах дикції і декламації — як вступну помічну підготову до вмузикальнення молоді.

б) в справі мистецького виховання в ділянці національної пластики.

І. В методах шкільного навчання:

1) широко хіснуватися аналітичною й конструктивною методою,

2) наладнати контакт між навчанням рисунків і ручних праць, або об'єднати науку цих двох предметів,

3) використовувати в навчанні виробничі процеси й ужиткове мистецтво (промислове й народне мистецтво),

4) плекати теоретичне й показове навчання історії пластичного мистецтва (ознайомлення з історичними стилями, одвідування музеїв, архітектурних пам'яток, мистецьких виставок).

ІІ. У видавничій діяльності придбати:

а) для установ дошкільного виховання:

1) статті й огляди з пластичного мистецтва, спеціяльно вжиткового для дитячих часописів,

2) додатки зо зразками ручних праць для дітей при часописах для молоді й дітей,

3) підручники ручних праць для дітей;

б) для установ шкільного й позашкільного виховання:

4) доступні для молоді підручники історії українського й всесвітнього мистецтва (або стилістики) зо спеціяльною увагою до вжиткового мистецтва,

5) видання шкільних підручників рисунків і ручних праць для а) учнів і б) учителів зо спеціяльною увагою до українського народнього мистецтва,

6) видання позашкільних підручників рисунків, ручних праць, ремісничих виробів для дітей, юнаків і дорослих,

7) видання дитячої енциклопедії зо спеціяльною увагою до промислу техніки й ужиткового мистецтва,

8) видання української термінології в усіх ділянках ручних праць.

Д) В СПРАВІ ДУХОВОГО, ГІГІЄНІЧНОГО Й ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.

Перший Український Педагогічний Зїзд стверджує, що:

1) Духове виховання української молоді повинно спиратися на наукових основах індивідуальної та збірної психольогії українського народу.

2) Потреба практичного гігієнічного виховання є безумовною необхідністю суцільного виховання української молоді.

3) Правильне фізичне виховання є одним із основних елементів загального гармонійного виховання.

4) Виховання української молоді в спортових організаціях із лицарсько-боєвим наставленням, повинно бути короною повного фізичного виховання.

Щоб реалізувати ступнево ухвалені тези, Перший Український Педагогічний Зїзд уважає потрібним:

а) в справі духового виховання

1) завести в усіх школах і клясах індивідуальні карти; в них записували б учителі зауважені характеристичні риси своїх учнів,

2) впровадити обов'язковий іспит психотехнічний для тих учнів, що переходять із народніх до середніх шкіл, і з середніх до вищих, щоб перевірити правильність вибору школи або звання,

3) завести для шкіл Р. Ш. інституцію шкільного психольога, щоб досліджувати психіку української дитини та покласти основи під будову нової життєздатної української школи,

4) встановити при Українській Пораді для вибору звання більше психотехніків, що виїздили б на провінцію й переводили на місцях психотехнічні досліди,

5) влаштовувати окремі курси для ближчого познайомлення українського вчительства з головними питаннями експериментальної психольогії,

6) започаткувати при Головній Управі Рідної Школи правильне виховування анормальних дітей української народности;

б) в справі гігієнічного виховання:

1) ввести в програми шкільного навчання гігієну, як рівноварті із іншими предмет науки,

2) підготовити кадри вчителів гігієни й придбати шкільних лікарів-гігієністів,

3) почати гігієнічне виховання в родинах через установи „Батьківських Кружків", поглибити його й зміцнити в дошкіллях; в народніх, середніх і фахових школах навчати основ гігієни за випрацюваними програмами,

4) в останніх клясах нижчих та вищих щаблів жіночої середньої школи навчати молодь обов'язково плекання немовлят і малих дітей,

5) улаштовувати по селах курси домашнього господарства й гігієни під проводом кваліфікованих осіб,

6) зміцнювати в громадянства переконання, що протиалькогольне й протинікотинне виховання шкільної молоді є одним із дуже важних засобів для її духового, фізичного й етично-морального розвитку; тому треба, щоб наші виховні, освітні й професійні організації звернули на цю ділянку виховання особливу увагу та вперто зреалізували її практично,

7) звернутися з зазивом до загалу українського вчительства, щоб воно надалі солідарно зміцнювало в собі свідомість, що як у всіх областях виховання так і в ділянці гігієни найважнішим засобом пропаганди є власний приклад,

8) улаштовувати для вчительства в чинній службі доповнюючі курси з ділянки гігієни;

в) в справі фізичного виховання

1) створити при Головній Управі Рідної Школи в порозумінні з нашими уладами, що займаються спортом і руханкою, одноцілий нагляд над напрямом нашого фізичного виховання молоді,

2) вжити всіх засобів, щоб зацікавити ширше громадянство значінням фізичного виховання,

3) обміркувати в порозумінні з організованим ширшим громадянством засоби, щоб дати молоді потрібні владження й заохотити її до плекання всебічних фізичних вправ,

4) вплинути на старше громадянство, щоб воно, доцінюючи вагу літніх осель і таборів для молоді, якнайчастіше користало з них для своїх дітей,

5) влаштовувати під проводом Рідної Школи річні межишкільні змагання в усіх доступних і дозволених молоді спортах і грах, щоб дати їй можливість виявити назовні свій бойовий гін,

6) вжити заходів у відповідних шкільних властей, щоб командування (накази) при фізичних вправах у школах для української молоді відбувалася в українській мові.

Е) В СПРАВАХ ШКІЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.

1) Верховний політичний провід українського народу в Польщі повинен змагати до того, щоб добути українському народові відповідну кількість шкіл усіх категорій, типів і щаблів, починаючи з установ дошкільного виховання аж до університету і шкіл академічного ступня, згідно з чисельним станом українського народу та виховно-освітніми його потребами.

2) Перший Український Педагогічний Зїзд взиває верховний політичний провід доложити всіх зусиль, щоб уможливити для українських шкіл усіх категорій, типів і щаблів і тих українських шкіл, де вчаться українські діти, нормальний доплив потрібної кількости кваліфікованого вчительства української народности.

3) П. У. П. З. стверджує, що власні українські високі школи є необхідні для повного культурного розвитку українського народу в польській державі й длятого поручає найвищій українській науковій установі в Польщі — Науковому Т-ву ім. Шевченка у Львові поробити всі потрібні заходи для негайного заснування високих українських шкіл — з-окрема університету і хліборобсько-економічної академії.

4) П. У. П. Зїзд ставить домагання до всіх українських культурно-освітніх установ, до українського парляментарного проводу та до всього українського зорганізованого громадянства вжити всіх зусиль у тому напрямі, щоб вибороти для українського народу в Польщі право самому дбати про виховання своєї шкільної молоді, з-окрема, щоб тим вихованням керувала окрема правно зорганізована українська автономна шкільна влада.

5) П. У. П. Зїзд взиває все українство прийняти один клич рідної школи для всіх українських земель та української еміграції для реалізації ідей українського національного виховання та прийняти в виховній практиці одноцілий провід „Рідної Школи".

6) П. У. П. Зїзд висловлюється проти втягання шкільної української молоді в які-небудь політичні організації.

7) П. У. П. Зїзд прохає Головну Управу „Рідної Школи" подбати про затвердження наукових програм для українських народніх і середніх шкіл про навчання української мови, історії, географії та предметів мистецького і фізичного виховання, предложених у 1933-ому році Міністерству Освіти і Кураторії Л. Ш. О. професійними організаціями українського вчительства (В. П. У. В. й У. Гр.).

8) Двомовність (утраквізм) у шкільному вихованні й навчанні вважає П. У. П. З. з наукового погляду недоречною, з педагогічного шкідливою, а на наших етнографічних землях засобом денаціоналізації українського населення і тому домагається скасування двомовности в усіх школах і установах, де виховується українська молодь.

9) П. У. П. Зїзд домагається від компетентних чинників скасування перепон у розбудові українського приватного шкільництва та виховно-освітніх установ.

10) П. У. П. Зїзд домагається допущення українських виховних, освітніх і господарських установ до організації дошкільного й позашкільного виховання, доповняючої освіти та домашнього навчання.

11) П. У. П. Зїзд взиває Головну Управу „Р. Ш.", Українське Товариство Опіки над Молоддю та Українську Парляментарну Репрезентацію доложити всіх зусиль, щоб влада привернула для української молоді скавтову організацію „Пласт" на давних основах, усталених Українським Товариством Охорони Дітей і Опіки над Молоддю.

12) Вважаючи пресу могутнім засобом пропаганди в сучасній добі, звертається П. У. П. З. з зазивом до української преси присвятити справам виховання більше уваги, щоб вияснювати широким кругам українського громадянства важливу суспільну функцію виховання.

13) П. У. П. З. взиває покликані до цього громадські українські установи поширити акцію в напрямі втримання існуючих уже бурс, інтернатів і харчівень та основування нових не тільки для середнього і фахового шкільництва, але також і для вище ступневого народнього.

14) П. У. П. З. взиває Головну Управу „Р. Ш." ввійти в порозуміння з усіми власниками приватних українських шкіл задля узгіднення шкільної сітки під оглядом доцільного територіяльного розміщення шкіл, потрібної пропорціональности категорій і типів та відхилення непотрібної конкуренції.

ВНЕСЕННЯ.

1) П. У. П. Зїзд покликає Кодифікаційну Комісію в складі Президії Зїзду, Президій Секцій і референтів для остаточної редакції винесених ухвал перед їх прилюдним оголошенням.

2) Перший Український Педагогічний Зїзд уповноважнює Головну Управу „Рідної Школи" зложити Виконавчу Комісію при тій-же Управі для розгляду й переведення в життя тих ухвал.

ВІД РЕДАКЦІЇ:

Повищі резолюції вказують, що І. Український Педагогічний Зїзд дав незвичайно багато цікавого, повчаючого й цінного матеріялу з виховної ділянки, мало в нас розробленої. Було би гріхом проти нашої національної будучности, якби тих матеріялів не вдалося закріпити друком, якби високі та практичні думки про справу виховання, розроблені в рефератах на Зїзді, і річева дискусія над ними не стали власністю найширших кругів українського громадянства, якби не можна було всім українцям світу сумісно показати тих наших виховних основ, що мають нам відроджувати й перероджувати нові покоління.

Тому добре булоб, щоб Рідна Школа зібрала й видала окремою книжкою всі матеріяли І. Українського Педагогічного Зїзду. Та хоч знаємо, що в сьогоднішніх фінансових умовинах, при зрості рідношкільних агенд, які просто пожирають усі грошеві вплани, тяжко прийдеться Рідній Школі довершити це діло, то проте при окремій підтримці українських установ і всього українського громадянства воно не є неможливе. На ту ціль повинні гроші найтися.

§ 19.

Скалат, 16. листопада 1935.

До Редакції часопису „Діло“
у Львові, Ринок 10.

У ч. 306 (13203) денника „Діло“ з 15. листопада ц. р., що виходить у Львові, на ст. 4-ій поміщена була стаття п. з. „Дивні відносини у Скалатщині“, яка має неточні відомости про скалатський повіт. У звязку з цим прошу на підставі § 19. пресового закону з 7. XII. 1826. Ден. п. п. ч. 6. екс 1863. р. помістити оце спростування:

Неправдою є, що п. Гончовський провів вибір заступника війта та солтиса у Старім Скалаті, якіх загал ненавидить, зате правдою є, що підвійт та солтис належать до групи поважніших і цінніших людей цієї місцевости і що їх вибрали згідно із законом, який обовязує.

Неправдою є, що недавно був у Хмелиськах напад на українську бандерію, зате правдою є, що у травні 1933. р. виникла між членами української бандерії і місцевою польською молоддю бійка, яку зліквідували і винних притягнули до відповідальности.

Неправдою є, що у Турівці є ще у свіжій памяті вибрики стшельців, а правдою є, що 6. травня 1934. р. підчас забави у Турівці прийшло під Людовий Дім трьох українців, з чого двох із сокирами й почали бійку, зранивши при цьому одного хлопця-поляка. На цьому тлі між польською молоддю й українською дійшло пізніше до непорозумінь, та їх зліквідували і винуватців притягнули до відповідальности.

Неправдою є, що у свіжій памяті є ще стріляння між стшельцями із Новосілки Скалатської і стшельцями із Задниширівки, зате правдою є, що відділ З. С. у Новосілці Скалатській істнує неповний рік і що його члени до нікого не стріляли і ніхто до них.

Неправдою є, що підчас Великодних Свят, коли українські дівчата виводили „традиційні гагілки“, стшельци сипнули на них камінням, зате правдою є, що в 1934. р. підчас Великодних Свят прикат обряду українська молодь зорганізувала демонстраційний похід, підчас якого дійшло до бійки між польською й українською молоддю, у висліді чого одного поляка Івана Кривого тілесно пошкоджено. Стшелецький Союз не істнував тоді у Скалатській Новосілці.

Неправдою є, що скалатське староство покарало ті особи, які „виводили гагілки“, зате правдою є, що покарало ті особи, які нарушили приписи про збори. Неправдою є, що покарали за це саме поворотно Павла Плакиду, зате Наталію та Ольгу Плакидів покарали раз, а другий раз звільнили їх з огляду на вік батька. Зате неправдою є, що Павла Плакиду покарали раз за те, що нарушив закон про збори, другий раз за те, що нарушив публичний спокій, а Наталію й Ольгу покарали за те, що нарушили закон про збори.

Неправдою є, що у Старому Скалаті появлялися вряди-годи комуністичні летючки, зате правдою є, що у Старім Скалаті комуністичні летючки не появлялись. Неправдива є звістка, що колишній командант підвідділу З. С. Фр. Бернад був підозрілий як провідник комуністичної ячейки.

Неправдою є теж, що істнують місцевости, де ніхто не виходить надвір після заходу сонця і що крадежі є такі численні, як у рр. 1917—18., зате правдою є, що у скалатськім повіті стан безпеки у порівнанні з минулими роками покращав, зате нема місцевости, де рух після заходу сонця загрожував би небезпекою.

Неправдою є, що на ідейне духовенство сипляться масові гривни (скалатський парох о. А. Онуферко, оо. Слободян, Цимбала, Плакида), зате правдою є, що о. А. Онуферка покарав суд, позбавивши його свободи за образу війська, о. Слободян мав двічі судову кару за ст. 255. к. к. (8-тижневий арешт з припиненням виконання кари на 5 літ і гривною 50 зол. та 1-місячним безоглядним арештом), а о. Цимбалу покарало староство за нарушені приписи про публичні підприємства і що о. Плакиду покарав суд гривною 300 зол. за образу суду.

Повітовий староста: *Й. Сиховський.*

Новий тягар для гр.-кат. парохів.

Дня 24. X. ц. р. дістав я з почти таке письмо P. Z. U. W.:

Tarnopol, dn. 19. X. 1935. Inspektor Wojewódzki. E. B. № IV. 14. 6826, Do Starostwa Powiatowego w Zbarażu. — Na pismo № A. 22. z dn. 27. IX, 1935 r. W załatwieniu powyższego pisma komunikujemy, że jeżeli chodzi o egzekucję zaległych składek za ubezpieczenie budowli parafji rzym. czy też grecko-katolickiej, to w myśl konkordatu z dnia 3. VIII. 1925 r. kościoły (cerkwie) i budynki kościelne (cerkiewne) stanowią własność parafji i kościoła. Kościół (cerkiew) od podatku i przymusu ubezpieczenia nie jest zwolniony. Wobec tego odpowiedzialnym za składki ogniowe jest majątek parafji jako osoby praw. w zrozumieniu prawa kanonicznego, a reprezentantem tej osoby jest proboszcz. Zgodnie z can. 1477 tegoż prawa kanonicznego proboszcz ponosi wszelkie wydatki, połączone z administracją i poborem pożytków z dóbr kościelnych, czyli że proboszcz jest wyraźnie zobowiązany do ponoszenia opłat publicznych. Z tegoż prawa wynika, że za zobowiązania kościoła można wdrożyć egzekucję na majątku kościelnym i plebańskim oraz także przeciw proboszczowi na jego własnym majątku. W związku z powyższem egzekucję należy kierować do proboszcza, który obowiązany jest wskazać sekwestratorowi mienie parafjalne. Reklamację gr.-kat. Urzędu parafjalnego w Terpiłówce w załączeniu zwracamy. — P. T. Grecko-katolickiemu Urzędowi Parafjalnemu w Terpiłówce pow. Zbaraż, — przy zwrocie trzech upomnień egzekucyjnych przesyłamy treść powyższego pisma do wiadomości. (Підписи нечиткі).

Дня 27. X. ц. р. дістав я ідентичне письмо від збаразького староства, а 29. X. ц. р. від скарбового уряду в Збаражі, щоби негайно заплатити огневі премії за 1934 р. за церкву, парох. будинки й за дяківку. Спершу я гадав, що це якесь непорозуміння, яке за кілька днів виясниться, бо дотепер огневі парохіяльні премії стягав війт все від парохіян. Тому я написав ще до волосного війта в Новім Селі, щоби справу розглянув і поручив солтисові занятися збіркою в селі. Та ось уже 15. XI. ц. р. зявився в мене секвестратор з трьома екзекуційними упімненнями (церква, будинки, дяківка), позаписував на них дещо збіжа і за кілька днів будуть мене ліцитувати.

Що цього роду несподіванки в нас можливі, нема чого дивуватися. Відомо, що обезпечати церкви й парохіяльні будівлі завжди були обовязані т. зв. конкуренційні сторони і збіркою мав займатися парохіяльно-церковний комітет. А це пригадували нам у свій час і Архієп. Відомости й староство. Тимчасом у літі ц. р. повідомило нас староство, що церковні комітети скасовані. Значить, нема органу, який мав би перевести збірку. Лишились тільки т. зв. церковні ради. Солтис на запит, що робити, відповідає, що він нічого не порадить, бо не має права церковній раді приказувати. Отже хто має платити? — „Пробощ“. Зовсім легонька розвязка.

Є правді закон із 17. III. 1932, оголошений в Д.З.Р.П. ч. 35. поз. 358 про збірки на цілі католицької церкви і там мала би приміщення й збірка на обезпечення. Так щож. Хоч там написано, що закон обовязує від 1. I. 1934 р., але є й клявзуля, що не можна покищо цим законом користуватися, доки не появиться виконний розпорядок. А той розпорядок до сьогодня не появився. Та це дрібниця, бо як бачимо, покищо все може оплачувати „пробощ“.

Тому у своїм імени як і в імени всіх парохів товаришів недолі, на яких ця благодать впала або впаде, прошу членів УПР, щоби зволили представити міродатним колам, що поява виконного розпорядку до закону з 17. III. 1932. і то негайна конечно потрібна.

о. Володимир Герасимович,
парох Терпилівки.

Жахливе і злочинне жниво

боротьби з релігією у Совітах.

„Оссерваторе Романо“ покликуючись на брошуру д-ра Гебельса п. н. „Комунізм без маски“ ствердже, що большевизм залишив досі по собі жахливе і злочинне жниво смерти, терору і мучеництва, як наслідок боротьби з релігією.

Виявляється, що до 1930 р. вбили за володіння Совітів 31 епископів, 1.600 священиків і 7.000 черців. У вязницях караються, згідно зі звітом з 1930 р. 48 епископів, 3.700 священиків і 8.000 черців і черниць. Міжнародній союз проти III. Інтернаціоналу в Женеві оголосив 6. серпня 1935 дані, згідно з якими арештували в СССР загалом 40.000 духовних, яких або заслали або вбили. Велику більшість святинь збурили або замінили їх на клюби, кіна, навіть стайні і т. п.

„Укоронована демократія“ у Греції.

АТЕНИ, 23. 11. ПАТ. Атенська агенція заперечує вістки про димісію міністра війни Папагоса. Кондиліс зложить королеві димісію всього кабінету та водночас звізнає його зі своїми поглядами на положення.

Преса подає, що приятель Венізельоса мабуть дістав від нього лист, що закликає републиканських урядовців зложити присягу вірности новому устроєві. Венізельос поручає републиканським колам льояльно поводитися супроти „укоронованої демократії“, щоб причинитись до спокою і добробуту краю.

Китай не погодиться на автономію

північних провінцій.

НАНКІН, 23. 11. ПАТ. Китайський міністр закордонних справ повідомив дипльоматичних представників Китаю за кордоном, що китайський уряд не буде толерувати автономного руху у Північному Китаю.

НАНКІН, 23. 11. ПАТ. Китайсько-японські переговори у справі Північного Китаю торкатимуться мабуть фіскальних справ та справи переходу комуністами китайського кордону. Справу автономії Північного Китаю мають відложити на дальший плян, тому, що токійський уряд мабуть байдуже відноситься до цього питання.

Поминальне Богослуження
за душу бл. п.
АННИ ЕВИ СОФІЇ З ПУШКАРІВ МАТКОВСЬКОЇ
* 18. XII. 1868 — † 15. XI. 1935 відбудеться в понеділок 25. XI. 1935 в храмі св. Юра в год. 7. рано, на яке знайомих та кревних запрошують
Внуки.

Новинки.

— Футра робить Корпяк, Лукасівського 4.

— Цукорня „Добротка" Львів, Сапіги 67, поручає свої знамениті цукорничі вироби по зниженій ціні. 1-8

— Сальон мод „Мак" добере кожній пані елеґантний капелюшок Львів, Чарнецького ч. 10.

— Читальня без Укр. Заг. Енциклопедії — це дім без вікон.

— „Відгомін матеріялістичної та ідеалістичної фільософії в медицині" — це тема чергового викладу в серії „Академічних Вечорів". Виклад відбудеться в неділю 24. ц. м. в год. 18. у салі „Української Бесіди". Прелеґент: д-р Маркіян Дзерович.

— **Загальні Збори Українського Католицького Союзу** у Львові відбудуться 26. грудня ц. р. в авлі Богословської Академії (вул. Коперника ч. 36). На денному порядку будуть м. ін. реферати (ідеольогічний, організаційний і пресовий) та вибір нової управи.

— **На волі.** Довідуємося, що арештований підчас похорону бл. п. Івана Кипріяна у Немирові п. Степан Совик з Рави Руської, якого на основі неправдивих інформацій людей злої волі равська поліція перевезла до вязниці у Львові, вийшов дня 20. ц. м. на волю і вернувся до Рави Руської.

— **Новий професор рільничоголіцею в Черниці.** Ректора Української Хліборобської Академії в Подебрадах, проф. Іваницького запрошено на становище професора в державнім українськім ліцею в Черниці пов. Жидачів. Обовязки проф. Іваницького в Подебрадах обняв проф. Л. Фролів.

— **Ювилей українського письменника.** Українське громадянство в Бесарабії святкувало 15. листопада ц. р. ювилей 25-літньої літературної праці місцевого українського письменника і народнього діяча Ілька Гаврилюка.

— **Подешевіє цукор і вуголь.** Зачувати, що незабаром обнижать ціну цукру. 1 кг. його буде коштувати 1 або 1.10 зол. Сподіються теж знижки ціни вугля на 20—30 відс.

— **Осторога перед ошуканцем.** Підписані колишні працівники видавництва „Рекорд" в Коломиї остерігають українське населення Галичини, Волині та Лемківщини перед визиском та ошуканствами згаданого в-ва, що його власником і видавцем є п. Микола Ковалюк, давніше в Коломиї, тепер вже у Львові. За кілька літ поширювання своїх маловартісних, а навіть деморалізуючих книжок (видання „Різноманітність") він натягнув і ошукав вже тисячі наших установ, селян та інтеліґентів. Не пощадив він і своїх заступників, яких натягав зовсім звичайним способом: робітник мав це, що взяв при замовленні, а решта належитости і всякі додатки оставались на збагачення його кишені. Спосіб визиску клієнтів він обдумав дуже хитро. У своїх катальоґах подає спис книжок і портретів, яких давно в наших видавництвах нема. Образ „Похід козаків на війну", „Поворот з війни" та „Засідку запорожців" малюють ученики з народньої школи, водяними фарбами, на звичайнім картоні, (це все коштує п. Ковалюка 70 с.) а висилає клієнтам за післяплатою, як оригінали по ціні від 5—8 зол. Коли хто йому такого богомаза звернув, то своїх грошей від нього ніколи не видер. Замовлення на книжки виконує теж оригінально. Чужих видань на складі не має майже ніяких, бо ніяке наше видавництво не хоче мати з ним ніяких інтересів (тому все каже, що вичерпані). Зате кожному впихає своє власне сміття, без огляду на замовлення, щоб тільки дістати післяплату. Буває й таке, що на замовлені книжки треба рік і більше чекати, а часто і завдаток пропаде, бо на всякі рекламації він не відповідає. Вже два роки минуло, як в цілій Галичині зібрано передплату на видання т. зв. „Різноманітність" та якусь „міліонівку", що мала виходити кожного тижня, однак цих книжок і досі не видав. Таких випадків можна навести багато, однак думаємо, що самі покривджені упімнуться про свою дорогою за свою належність, а на будуче будуть обережніші перед всякими п. Ковалюками і звернуться до солідних книгарень і видавництв, які також висилають своїх заступників. — **Зелізняк Василь, Гаврилишин Параскевія,** заступники Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові.

— **Присуд на комуністів.** Окружний суд у Луцьку розглядав справу 13 членів КПЗУ, що організували комуністичні гуртки в горохівському повіті та закликали до бойкоту ярмарків і соймових виборів. Засуджено Федора Прищука, Омеляна Сидорчука і Греха на кару по 5 літ вязниці з позбавленням громадянських прав на 6 літ, вісьмох по 3 роки й одного на два роки.

— **Вовки напали на село.** В селі Поляни Сировичні пов. Сянік появилася вчора тічня вовків і кинулася на господарські загороди. Один вовк напав на господаря, який чудом урятувався від смерти. Заки влаштовано наґінку, кілька овець стало жертвою голодних вовків. З тяжким трудом удалось вигнати хижаків із села.

— **Як дві сестри господарили на почті.** Перед львівським судом станули дві сестри, Стефанія й Марія Борецькі, з яких перша вела почтову аґенцію в Любіні Вел. пов. Городок, а друга їй помагала. Урядуючи спільно, спроневірили 19.492 зол., як це викрила спеціяльна контрольна комісія. Крім того закинули їм фальшування щадничих книжочок. На розправі одна сестра звалює вину на другу, видумуючи ріжні надзвичайні видатки і т. п. Розправу відложено задля доповнення слідства.

— **Деґрадація поручника.** У військовому суді у Львові відбулася розправа проти пор. Карла Лятурського, колишнього платника 6 п. тяжкої артилерії за спроневірення суми 700 зол. і сфальшування квіту на цю квоту, яку нібито побрав померший капітан Антін Юзва. Суд набрав переконання, що обвинувачений несправедливо звалив вину на небіжчика, і засудив його на 7 місяців вязниці, грівну 200 зол. і деґрадацію. Лятурського засудили вже торік, але найвищий військовий суд зніс цей присуд з формальних причин. Тепер засудили його вдруге і здеґрадували.

— **Краєва хроніка.** У Рудці Більсковольській пов. Сарни згоріло 35 господарських будинків вартости кількадесять тисяч зол. — Біля села Ольшини пов. Луцьк знайшли тіло якогось мужчини, що замерз у полі. — Бурмістром міста Калуша вибрано місцевого нотаря Вацлава Фідлера. — Державна ґімназія в Товмачі святкувала 25-літній ювилей свого істнування.

— **Зима заглядає.** В цілій північній Польщі ріки покрилися ледом. У Виленщині замерзли озера. Лід доходить до значної грубости.

— **Альохін грає пяний.** Підчас 21-ої партії за шахове мистецтво світа з Евем, Альохін був такий пяний, що його противник відмовився грати кажучи, що нема труднощів при такому стані Альохіна виграти. Альохін уперся і хотів грати далі, але лікар заборонив йому грати навіть на другий день. Еве втратив охоту до гри, бо не має певности, чи не виграв він і попередніх партій, коли Альохін був пяний.

— **Землетрус на Гаваях.** З Гонолюлю повідомляють, що на Гавайських островах був сильний землетрус і наробив великої шкоди. Багато кораблів і човнів затонуло. Одночасно стали вибухати вулькани Кіляве і Мавнолоя.

— **Смерть від скаженини.** В румун. місцевости Бузев жінки Олена Попа та її мати Марія зїли мозок, що походив з скаженої свині, і збожеволівши, померли у великих муках.

Дивоглядли.

ЯК МОЖНА ЗНАЙТИ ГОДИННИК.

В австрійському містечку Рід домовласник Ліцльбауер найшов вертаючись до хати перед коршмою годинник. Подія це звичайна. Цікаве те, що годинник був — його власністю. Теж нічого незвичайного. Аж тут приходить сензація, яка дала пресі притоку згадати про таку подію. Згубив він цей годинник на тому самому місці... 23 роки тому. 23 роки лежав годинник під купою каміння, аж тепер показався.

Зі судової салі.

ДРУГА РОЗПРАВА ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО О.У.Н. В БЕРЕЖАНАХ.

Перед лавою присяглих суддів при окр. суді в Бережанах відбувся 14. і 15. ц. м. політичний процес двох селян-українців: Семена Куліша і Івана Перегінця, обох з Литвинова (пов. Підгайці). Акт обвинувачення закидав їм приналежність до ОУН. Це вже другий процес з того самого обвинувачення. Перший раз ставали згадані перед судом у Бережанах 9. і 14. травня ц. р. і на підставі вердикту суддів присяглих трибунал засудив їх на кару по 5 літ тюрми. Від цього присуду оборона внесла апеляцію. Найвищий Суд визнав правильність деяких закидів оборони, скасував присуд і зарядив нову розправу.

Акт обвинувачення закидав підсудним, що вони були членами ОУН, були в постійному звязку з Ол. Власовом з Берліна, діставали від нього літературу ОУН й кольпортували її та вербували членів до ОУН.

Так тепер, як і на попередній розправі обвинувачені до вини не признавалися й заперечили свою приналежність до ОУН. Прокураторські свідки зізнавали згідно з актом обвинувачення. Свідок М. Осадцівна, що в слідстві обтяжила обв. Куліша, тепер свої зізнання відкликала, заявляючи, що вони неправдиві, а зложила їх із пімсти до Куліша.

Після доказового поступування судді присяглі потвердили 11 і 10 голосами питання зі ст. 97. § 1. к. к. відносно обох обвинувачених. На тій підставі трибунал засудив обох обвинувачених на кару по 4 роки тюрми й позбавив їх громад. прав на 5 років.

З кіна.

Кіно „Апольо": „ВТЕЧА"

Підчас російської революції, коли брали у ній верх большевики, полонені німці, що опинилися у Сибірі стараються власними силами якнайшвидше вернутись до батьківщини. Повне розладдя на залізничних шляхах і анархія не дозволяють утікачам добитись вагонів. Уся фільма змальовує боротьбу втікачів за поїзд, яким вони могли би відїхати. Провідником 45 утікачів є сильна, енерґійна людина, що без огляду на ворожі настрої серед „своїх" і засідку ворогів — уміє втримати у дисципліні своїх товаришів недолі. Маємо тут жорстокі сцени убивств, сконів, родження дитини і тільки дрібні сценки ніжности закоханих осіб. Своєю брутальністю фільма розрахована тільки на особи із сильними нервами. Сцени „чудесного опасення" втікачів зроблені не так, щоб можна вірити в їх дійсність; вони аранжовані занадто театрально. Дві головні ролі грає пара першорядних артистів Кет Надь і Альберс.

Посмертні згадки.

Д-р Лев Воєвідка, колишній повітовий лікар у Кіцмані, член-основник Українського Лікарського Т-ва у Львові, один з визначніших українських діячів на Буковині, помер у Чернівцях у 71-ому році життя. В. Й. П.!

Іван Кипріян, народній діяч у Немирові, пов. Рава Руська, помер у 41 р. життя. Похорон, у якому взяло участь усе громадянство Немирова, багато людей із сіл, делегати повітових установ і знайомі з далеких закутин краю, відбувся 12. ц. м. Пятьох священиків, около 15 вінків, орхестра, прощальні промови делегата повітових установ дир. Степана Совика, місцевого пароха о. Романа Трешневського і о. Константина Козія, пароха Воробляччина, провожали незабутнього Покійного в останню дорогу. Покійний був сином бл. п. пароха Немирова, відомого організатора і основника майже усіх українських установ не лише в Немирові, але й у цілій околиці. Скінчивши гімназію й фільософічний виділ львівського університету, станув з вибухом світової війни в рядах австрійської армії та як старшина перебув цілу війну спершу на російському, опісля на італійському фронті. З черги перебув польсько-українську кампанію, перейшов на Чехословаччину і там перебував по таборах до 1920 р. Вернувши до краю, осів постійно у Немирові, де взявся до всякої народної праці. Як звичайний фізичний робітник відновлює знищений читальняний дім, будує сцену і малює власноручно декорації. При читальні організує хор та інші культурно-освітні секції, за що вибрали його головою читальні і Кружка Рідної Школи. Читальня у Немирові належала до найкращих читалень у цілому краю, за що Головний Виділ надлив виділ тоїж читальні правами контролі усіх читалень у немирівській судовій окрузі. Завдяки Покійному відновлюють Повітове Т-во Кредитове у Немирові, організують Районову Молочарню, причому Покійний стає у начальному проводі тих установ. У 1928 р. основує коштом великих матеріяльних вкладів власну музичну секцію, якої головою й учителем був до останніх хвиль свого життя. Крім того впродовж кількох літ належав до завідуючих органів Повітового Союзу Кооператив, Виділу Філії Т-ва „Просвіти" в Раві Руській і всюди своїм знанням та досвідом причинявся до успішного розвитку цих установ. Був доброим духом для всіх, але для себе не вимагав нічого. Знали це й цінили всі, тому похорон Покійного мав характер національної маніфестації. В. Й. П.

Відгуки дня.

З чоботами в душу.

(Лист від кореспондента з Абісинії)

„Адуа, 22. листопада.

На перший вогонь подам вам дуже цікаву подію, що скоїлася саме нині, 22. листопада, в здобутій італійцями Адуї. Тому місяць (як вам може відомо!) італійці зайняли Адуу, зайняли з тяжким трудом, і хто зна, якби то ще було, коли б негус негесті не наказав був опорожнити місто. Що за втіха була тоді серед італійців! Не тільки тут, але й у Еритреї і Сомалі, а навіть у самім Римі. Смолоскипи, лямпіони, жарівки в національних красках, фестони і тим подібні фестини. Заздалегідь приготований памятник за поляглих у 1896 станув на одній з вигонів міста, військо робило дефіляду, музики грали — загалом була парада, яку ви там що другий-третій день бачите.

Але це було зараз після побіди і ніхто цьому не дивувався. Абісинці поховалися по домах і носа не показували.

Після того прийшли сірі будні, що вимагали не парад, а праці, не промов і музики, а хліба і води. Цивільне населення Адуї почало вилазити зі своїх нор і неповновати вулиці. Оживилися базарі, купці виволікли товар і життя вернуло майже до нормального стану.

Аж ось вийшов наказ якогось команданта: На 22. листопада має бути святкована побіда над абісинцями. На горбах довкола міста мають горіти ватри, в самім місті мають бути декоровані доми, під ратушем, прибраним як молода до шлюбу, відбудеться парада з музикою, промовами і тим подібне.

Я сидів у своїй кватирі в Гаталєй Наваріята і дивився на міни абісинців. Вони бачили підготову свята побіди над ними і зуби закушували. Зрозуміла річ: побідили їх — щож буває таке, але тепер ще докучали тією побідою, ставили їм перед очі свою силу, а їхню слабість. Здавалося мені, що це не повинно бути, вже не кажу в відношенні до якогось европейського народу, але навіть до чорних дикунів.

Італійський командант цього, видно, не розумів, чи не хотів розуміти. Приготування йшли повним ходом і коли вже все було готове — вдарив грім. Маршал де Боно дістав телеграму від самого дуче такого змісту:

„Забороняю всякі обходи, бо це не причиниться до успокоєння, а нам не принесе ні користи ні слави".

Казали мені, що не тільки командант, але й де Боно готов за те піти на склад.

Живе тут у сусідстві один англійський кореспондент. Коли довідався про телеграму, то хотів і не є за італійцями — зрадів:

— Всетаки европейська культура і політичний розум взяли верх. Не можна навіть ворогові лізти з чоботами в душу.

І я так думаю".

Стільки наш кореспондент. Має повну рацію, бо й ми так думаємо.

Галактіон Чіпка.

СКАЛАТ.

Коли українські установи дістануться до власної хати? Вже 11 літ минає, як Скалатщина відбудувала „Народній Дім", у якім мало зосереджуватися все культурне й економічне життя повіту. Дім цей ще в 1936 р. зареквірувало військо і тримає до сьогодні, а наші установи тиняються по чужих хатах. Не помагають інтервенції місцевих людей, не поміг і судовий процес. Польський „Сокіл" і жидівську салю опорожнило військо вже перед трьома роками, а українського дому не хочуть звільнити й досі. Було б бажано, щоб Українська Парл. Репрезентація занялась цією справою. А. Т.

Чи Ви вже вислали листопадовий дар українським інвалідам?

Зложіть його негайно! Вашої помочі чекає 2.000 інвалідів УГА!

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Прощання ігумена громадянина. В неділю 17. ц. м. перемиське громадянство прощало свого заслуженого ігумена ЧСВВ. о. д-ра Чепіля. Ранком відправив о. Комарницький на його інтенцію у побудованій ігуменом величній церкві на Засяню богослуження, а в год. 5. попол. в салі, побудованій під церквою, зібралася численна світська інтелігенція і чолові представники перемиського міщанства на спільну прощальну гостину. Зпоза місцевих гостей явились о. проф. Мартинюк і ігумен о. Барабаш з монастиря в Добромилі. Зібралися представники перемиського громадянства тому, бо о. д-р Чепіль був не тільки монахом Василіянином, але й творчим громадянином патріотом. Він не замикувся в монашій келії, але як справжній духовий пастир громадянин взявся за творчу працю серед перемиського громадянства, в першу чергу за здвигнення церкви на Засяню, якій призначено бути джерелом релігійної та національної свідомости збайдужілого і національно відсталого українського населення Засяння. Шість літ тільки трудився над довершенням цього діла і те чого інші не докошали протягом багатьох десяток літ, того доконав він протягом короткого свого побуту в Перемишлі. Доконав і відходить до Львова на новий труд. Щирим тоном була осяяна ця прощальна гостина. Прощали його з вдякою й жалем усі: д-р Рибак від українських установ і комітету УНДО, пні Зятикова від філії Союзу Українок, день перед тим Маріїське Т-во Пань, гром. Кітичак від громадян Засяння, д-р Загайкевич, радн. Дмоховський, о. д-р Секела, о. проф. Мартинюк з Добромиля. Наконець попрощався й сам ігумен, заявляючи, що з таким громадянством, як перемиське, можна збудувати не тільки один Божий храм, але й найбільший національний храм — Україну! Свято покінчилось відспіванням національного гимну.

Спорт.

З ДІЯЛЬНОСТИ ФІЛІЇ К. Л. К. у ВОРОХТІ.

Дня 17. листопада ц. р. відбулися у Ворохті V. звич. Загальні Збори Філії К. Л. К., на яких переведено зміну статуту. Реферат про значення спорту виголосив Мочерняк Василь. Діяльність філії за діловий рік 1934-35 була досить жива. Відбуто 14 засідань виділу і 2 анкети, полагоджено 82 письм та придбано 134 зол. на будову лещ. скочні. Уладжено 4 лещет. змагання і 2 рейди (до Микуличина і Космача), а два найкращі лещетарі: Бойчук Микола та Омелян Лупаца, добули перше, третє і пяте місце на цьогорічних І. Запоріжських Зимових Ігрищах у Славську в бігах зяльоні і скоках.

Головою філії обрано одноголосно вдруге Мочерняка Василя, а до виділу війшли: Бойчук Мик., Полутранко Вол., Російський Д., Савчук Мих., Попович І., Юсипчук Вас. і Хімчак Вас. До Контр. Коміс.: Гаврилюк Сем., Мочерняк Іван с. Д. та Олексюк І. Відпоручники: голова Мочерняк Василь, Гаврилюк Ф., Бойчук М.

Загальні Збори висказали одноцушно щиру подяку інж. Пожанському Ол. у Львові за дар 20 зол. на будову скочні, централі К. Л. К. за матеріяльну підмогу змагунам у Славську та зокрема висловили щиру подяку Видавництвам „Діла", „Просвіти", Нов. Часу, Вістника; Сільського Господаря та Українського Наук. Інституту у Варшаві за дари в книжках до бібліотеки філії і на нагороди змагунам.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 24. XI. година 3.30. премієра байка для дітей „Попелюшка"; год. 8. веч. Аб. 5. „Ревізор".

Понеділок 25. XI. год. 8 веч. „Ревізор".

Вівторок, 26. XI. год. 8. веч. ціни найнижчі. Аб. 1. „Музика на вулиці".

Середа, 27. XI. год. 8. веч. Аб. 5. „Ревізор".

Театр Рівнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Тайна замкненої скрині".
АПОЛЬО: „Втеча".
АТЛЯНТИК: „Золоте озеро".
ВАНДА: „Весняна парада", „Танок кохання".
ГРАЖИНА: „Любощі".
КАСИНО: „Сон літньої ночі" на осн. Шекспіра (реж. Райнгарда, музика Мендельсона).
КОПЕРНИК: „Бенгалі" (Гейрі Купер).
МАТУСЕНЬКА: „Бенгалі" (Гейрі Купер).
МІРАЖ: „Пані і шофер", „Весняний вальс".
МУЗА: „Віденські ночі".
ПАКС: „Есліно".
ПАЛЯС: „Голод".
ПАН: „Легіон безбоязних".
РАЙ: „Капусь".
СОНЦЕ: „Циганські романси", ревія „Абісинець у Львові".
СВІТ: „Дві долі".
СТИЛЬВЕЛ: „Пекло" Дантого і ревія.
ТОН: „Еспанська принцеса" (Марлена Дітріх).
УТІХА: „Вовкулак" і ревія.
ХИМЕРА: „Остання серенада".

Закордонне радіо.

Неділя, 24. листопада 1935.

Відень (506,8) 11.45 Концерт, 12.55 15.20, 17.50 Популярна й камеральна музика, 19.55 Форт. ресіталь, 20.50 Веселий вечір, **Брно** (325,4) 20.05 Пісні, **Прага** (470,2) 7.30 Концерт, 9.10 Сальон. квартет, 15.00 Міньон, оп. Томаса, **Париж** (1648) 17.10, 18.00 Концерт, 20.00, 21.00 Спів, 20.30 Театр Гіноль де Парі, **Білгород** (437,3) 13.15, 18.30, 2.40 Спів **Берлін** (356,7) 11.00 „Недокінчена Симфонія" Шуберта, 12.00 16.00, 20.00 Концерт, 17.00 „Німецьке Реквієм" Брамса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.45 Баварські народні мельодії, 19.00 „Смерть і життя" муз. поема, **Лайпціг** (382,2) 11.30 Кантата Баха: Ах, лібе Хрістен зайд гетрост, 12.00 Симф. концерт, 18.35 Камер. музика.

Понеділок, 25. листопада 1935.

Відень (506,8) 14.00 Соната а-дур. Франкка, 16.05 Солісти, 21.00 Вагнер вечірній концерт, **Прага** (470,2) 15.30 Концерт ц-дур Гіндеміта, 17.40 Форт. ресіталь, 19.30 Пісні Недбаля, **Париж** (1648) 17.10 Концерт, 21.00 Нар. пісні Шампанії, **Білгород** (437,3) 16.20 Нар. музика, 20.00 Опера, **Берлін** (356,7) 18.50 Фантазія ц-моль Моцарта, 22.40 Камер. концерт. **Лайпціг** (382,2) 16.00 пісні, 20.10 Вокальна авдиція, **Мінхен** (405,4) 16.10 Вес. музика, 22.30 Два форт., **Будапешт** (549,5) 13.30, 22.10 Циг. музика, 19.40 Лістові твори. **Мілано** (221,1) 11.30 Легка музика, 12.30 Розр. концерт, 20.50 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17.30 Трансм. з Асмари, 22.10 Концерт хору.

Львівське радіо.

Неділя, 24. листопада 1935.

9.00 Ранішня авдиція. 9.15 Музика з гр. пл., 9.40 Ранішній денник, 11.00 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу 12.03 Театральна всячина, 12.15 Муз. поранок, спів, 13.00 Фрагмент із Лукіяна з Самосати „Розмови на тому світі", 14.00 Леґенди оповідані дочці, Адама Міцкевича. 14.10 Муз. репортаж, 15.00 Лісова скрипька, 15.15 Легка музика з гр. пл., 15.50 Година хлібороба, 16.00 Домиголовки для дітей, 16.15 Форт. ресіталь, 16.45 Концерт хору, 17.00 Танкова музика з гр. пл., 17.40 Музично-словна авд., 18.00 „Пів години в Відня" пісеньки в супр. форт., 19.25 Реклям. концерт, 19.40 Спорт. вістки, 19.45 Що читати, літер. новини, 20.00 Концерт орх., спів, 20.45 Вимки з творів Й. Пілсудського. 20.50 Веч. денник. 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Остів на морі інтересів — Мальта, 21.45, 21.46 Танк. музика, рефрени, Спортові вістки, 22.00 23.05 Танкова музика з гр. пл.

Понеділок, 25. листопада 1935.

6.30 Ранішня авд., 6.50 муз. з гр. пл. 7.20 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій. 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Сальон. музика, 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Оп. Фрагменти: „Фавст" Гунода з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Форт. муз. мініятури в гр. пл., 16.00 Лекція нім. мови, 16.15 Сальонова муз., 16.45 „Ідеаль Пріма" скеч, 17.00 Кооператорки при праці, 17.15 Хвилина поезії, 17.20 Концерт солістів, музика, спів, 17.50 Звіринний світ в Абісинії, 18.00 Бетовен Тріо оп. 97, 18.30 Листи від дітей, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Грамоф. плити, 19.00 Гутірка Ідучи вулицями міста, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Концерт нар. музики в гр. пл., 20.20 Шуберт: Фантазія ц-дур оп. 15 з гр. пл., 20.45 Вечірний денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Літер. вечір у честь Міцкевича, 21.45 Симф. концерт з творів Р. Вагнера, музика, спів, 22.45 Танкова музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.29—5.32.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 23-го листопада ц. р. кооперативам платив за : льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·50	зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50	„
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·60	„
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	0·75	„
1 к. яєць	4·50—4·55	„

Тенденція на масло знижкова, на молоко звишкова, на яйця сильна, на сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 23. XI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахосхаряні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курячий молодняк 0·90 — 1·30 І. кл.	0·85	зол.
Кури озморічні І. кл.	0.80	„
Качки годовані з ясним опір.	0.75	„
Качки товщені	0.90	„
Гуси годовані	0.75	„
Гуси товщені	0.90	„
Пантарки годовані	0.90	„
„ товсті	1.—	„
Індики і індички год.	1.—1.10	„

Кури приймає в кожній кількості. Іншу птицю в скількости визначеного приділу для кожного свого доставця.

Птицю не годовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.

ОПОВІСТКИ.

Ювилейний 36-рички Т-ва „Зоря" у Львові, подає життя українського міщанства в минулих століттях і теперішнє від 50 літ віображає 65 ілюстраціями. Одинока книжка, яка порушує міщанські справи. На гарнім папері, мистецька обгортка, 132 сторін 8-ки. Ціна 1.50 зол., Замовляти: „Зоря", Львів, вул. Вірменська 25. 648

З доручення Головної Управи „Рідної Школи" у Львові визначуємо Загальні Збори членів Кружка „Р. Ш." ім. М. Шашкевича у Львові на 1. грудня 1935 в домівці „Р. Ш." у Львові, вул. Словацького 14. III. зі звичайним порядком нарад. Початок год. 10. рано. Всіх Членів просимо конечно явитися. На випадок браку комплету в означеному часі Загальні Збори відбудуться годину пізніше при якійнебудь скількості членів. — Рада Повітового Союзу Кружків Рідної Школи у Львові: Микола Ластовецький, голова. Володимир Гусак, секретар. 708

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.